

„ბსუ-ს შრომის უსაფრთხოების სისტემის მართვის გეგმის ინსტრუქტაჟი

ინსტრუქტაჟი N1

მუხლი 1. ზოგადი დებულებანი

1. საჯარო სამართლის იურიდიული პირი - ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის (შემდეგში „ბსუ“) ხანძარსაწინააღმდეგო უსაფრთხოების ინსტრუქტაჟი (შემდეგში „ინსტრუქტაჟი“ შემუშავებულია „სამოქალაქო უსაფრთხოების შესახებ“ საქართველოს კანონის, საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 23 ივლისის N370 დადგენილებით დამტკიცებული „სახანძრო უსაფრთხოების წესებისა და პირობების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტისა და სახანძრო უსაფრთხოების სფეროსი მოქმედი სხვა ნორმატიული აქტების მოთხოვნათა შესაბამისად.

2. ინსტრუქცია ადგენს სახანძრო უსაფრთხოების ზოგად მოთხოვნებს და მიზნად ისახავს ბსუ-ის პერსონალისთვის (აკადემიური, სამეცნიერო, ადმინისტრაციული, დამხმარე თანამდებობის პირები და შრომითი ხელშეკრულებით მოწვეული პერსონალი: არასამტატო პოზიციებზე დასაქმებული დამხმარე პერსონალი, მასწავლებლები, პროფესიული განათლების მასწავლებლები), სტუდენტებისთვის, პროფესიული სტუდენტებისთვის და ვიზიტორებისთვის სახანძრო უსაფრთხოების წესების სწავლებასა და ხანძრის შემთხვევაში შესაბამისი ქცევების გამომუშავებას.

3. წინამდებარე ინსტრუქტაჟი ვრცელდება ბსუ-ს სარგებლობაში არსებულ შემდეგ შენობა-ნაგებობებზე:

ა) ქ. ბათუმი, რუსთაველის/ნინოშვილის ქ. N32/35-ში (ს/კ 05.23.03.004) მდებარე №1 კორპუსი, №2 კორპუსი და №3 კორპუსი;

ბ) ქ. ბათუმი, ფიროსმანის ქ. №12-ში (ს/კ 05.24.05.084) მდებარე N4 კორპუსი;

გ) ქ. ბათუმი, გრიშაშვილის ქ. №5-ში (ს/კ 05.30.26.027) მდებარე №5 კორპუსი;

დ) ქ. ბათუმი, ლეონიძის ქ. N 15-ში (ს/კ 05.25.12.026) მდებარე №6 კორპუსი და №7 კორპუსი;

ე) ქ. ქობულეთი, ჰეიდარ აბაშიძის N26-ში (ს/კ 20.42.11.522; 20.42.11.521) მდებარე №8 კორპუსი;

4. ინსტრუქციის მოთხოვნათა შესრულებაზე კონტროლს ახორციელებს სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნების, საგანგებო სიტუაციების პრევენციისა და მათზე რეაგირების მოთხოვნების შესრულების უზრუნველყოფისთვის პასუხისმგებლად დანიშნული პირი (უნივერსიტეტის დაცვისა და უსაფრთხოების განყოფილების უფროსი).

მუხლი 2. ბსუ-ს მართლზომიერ სარგებლობაში არსებული ტერიტორიების და შენობა-ნაგებობების მდებარეობა და დახასიათება

1. ბსუ-ს მართლზომიერ სარგებლობაშია ქ. ბათუმი, რუსთაველის/ნინოშვილის ქ. N32/35-ში (ს/კ 05.23.03.004) მდებარე:

ა) №1 კორპუსი, სართულების რაოდენობა: სამი, შენობაში - განთავსებულია აუდიტორიები, ბსუ-ს ადმინისტრაციის სამუშაო ოთახები, ფაკულტეტის ადმინისტრაცია/დეკანის ოფისი, ილია ჭავჭავაძის ბიბლიოთეკა, სპორტული დარბაზი, სააქტო დარბაზი, საერთო სივრცეები, კომპიუტერული კლასები და სხვა. შენობა აგებულია რკინაბეტონით და აგურებით. სართულებს შორის კავშირი ხორციელდება ბეტონის საფეხურებიანი ოთხი კიბის უჯრედით, რომელსაც მოწყობილი აქვს რკინაბეტონისა და ლითონის კონსტრუქციის მოაჯირი. შენობის მე-2 სართულზე მოწყობილია II კორპუსში გადასასვლელი, რომელიც აღჭურვილია პანდუსით და პირველი და მეორე სართულები ადაპტირებულია შშმ პირებისთვის. კორპუსი აღჭურვილია შესაბამისი სახანძრო ინვენტარით, საევაკუაციო გეგმებით, სახანძრო სიგნალიზაციით, ვიდეომეთვალყურეობის სისტემით, ავარიული განათებით, საევაკუაციო გზის მაჩვენებლებით (მანათობელი), ცეცხლმაქრეებით, მაღალი წნევის ხანძარსაწინააღმდეგო წყლის სისტემით. ტერიტორიაზე შემოსასვლელად ნინოშვილის ქუჩის მხრიდან მოწყობილია ჭიშკარი;

ბ) №2 კორპუსი, სართულების რაოდენობა: ხუთი (სარდაფით და სხვენის სართულით), შენობაში განთავსებულია აუდიტორიები, კომპიუტერული კლასები, ლაბორატორიები, ფაკულტეტების ადმინისტრაციები/დეკანების ოფისები, სპორტული დარბაზი და სხვა. შენობა აგებულია რკინაბეტონით და აგურებით. სართულებს შორის კავშირი ხორციელდება ბეტონის საფეხურებიანი სამი კიბის უჯრედით, რომელსაც მოწყობილი აქვს ლითონის კონსტრუქციის მოაჯირი. შენობაში დამონტაჟებულია ლიფტი და პანდუსი და ადაპტირებულია შშმ პირებისთვის. კორპუსი აღჭურვილია შესაბამისი სახანძრო ინვენტარით, საევაკუაციო გეგმებით, სახანძრო სიგნალიზაციით, ვიდეომეთვალყურეობის სისტემით, ავარიული განათებით, საევაკუაციო გზის მაჩვენებლებით (მანათობელი), ცეცხლმაქრეებით, მაღალი წნევის ხანძარსაწინააღმდეგო წყლის სისტემით; გარდა ზემოაღნიშნული კორპუსებისა, განთავსებულია დამხმარე ნაგებობა - (დაცვის ჯიხური). ტერიტორიაზე შემოსასვლელად რუსთაველის ქუჩის მხრიდან მოწყობილია ჭიშკარი;

გ) №3 კორპუსი, სართულების რაოდენობა: ოთხი, შენობაში განთავსებულია ბსუ-ს დამხმარე სტრუქტურული ერთეულები, სტომატოლოგიური კლინიკა „ბსუ დენტი“, ფსიქოლოგიის კლინიკა, ნიკო ბერძენიშვილის ინსტიტუტი, ცენტრები, აუდიტორიები და სხვა. შენობა აგებულია რკინაბეტონით და აგურებით. სართულებს შორის კავშირი ხორციელდება ბეტონის საფეხურებიანი ორი კიბის უჯრედით, რომელსაც მოწყობილი აქვს ლითონის კონსტრუქციის მოაჯირი. კორპუსი აღჭურვილია შესაბამისი სახანძრო ინვენტარით,

საევაკუაციო გეგმებით, სახანძრო სიგნალიზაციით, ვიდეომეთვალყურეობის სისტემით, ავარიული განათებით, საევაკუაციო გზის მაჩვენებლებით (მანათობელი) და ცეცხლმაქრეებით. ტერიტორიაზე, გარდა ზემოაღნიშნული კორპუსებისა, განთავსებულია ღია სპორტული მოედანი;

2. ბსუ-ს მართლზომიერ სარგებლობაშია ქ. ბათუმი, ფიროსმანის ქ. №12-ში (ს/კ 05.24.05.084) მდებარე №4 კორპუსი, სართულების რაოდენობა: ოთხი (სარდაფით), შენობაში განთავსებულია ბსუ-ს ტექნოლოგიური ფაკულტეტის საინჟინრო მიმართულების სასწავლო აუდიტორიები, ლაბორატორიები ადმინისტრაციები/დეკანების ოფისები, ფაბლაბი, საგამოცდო ცენტრი, სტამბის მანქანა- დანადგარების განთავსების ოთახი). შენობა აგებულია რკინაბეტონით და აგურებით. სართულებს შორის კავშირი ხორციელდება ბეტონის საფეხურებიანი ორი კიბის უჯრედით, რომელსაც მოწყობილი აქვს ლითონის კონსტრუქციის მოაჯირი. შენობაში დამონტაჟებულია პანდუსი და პირველი სართული ადაპტირებულია შშმ პირებისთვის. კორპუსი აღჭურვილია შესაბამისი სახანძრო ინვენტარით (ცეცხლმაქრეებით), საევაკუაციო გეგმებით, ადრეული გაფრთხილების სისტემით, ვიდეომეთვალყურეობის სისტემით. ტერიტორიაზე, გარდა კორპუსებისა, განთავსებულია საქვაბე.

3. ბსუ-ს მართლზომიერ სარგებლობაშია ქ. ბათუმი, გრიშაშვილის ქ. №5-ში (ს/კ 05.30.26.027) მდებარე: №5 კორპუსი, სართულების რაოდენობა: ორი, შენობაში განთავსებულია ბსუ-ს აგრარული და მემბრანული ტექნოლოგიების ინსტიტუტის ადმინისტრაცია და ლაბორატორიები; ტექნოლოგიური ფაკულტეტის აგრარული მიმართულების ადმინისტრაცია და აუდიტორიები. შენობა-ნაგებობა აგებულია რკინაბეტონით და აგურებით. სართულებს შორის კავშირი ხორციელდება ბეტონის საფეხურებიანი სამი კიბის უჯრედით, რომელსაც მოწყობილი აქვს ლითონის კონსტრუქციის მოაჯირი. შენობაში დამონტაჟებულია პანდუსი და პირველი სართული ადაპტირებულია შშმ პირებისთვის. კორპუსი აღჭურვილია შესაბამისი სახანძრო ინვენტარით, საევაკუაციო გეგმებით, სახანძრო სიგნალიზაციით, ვიდეომეთვალყურეობის სისტემით, ავარიული განათებით, საევაკუაციო გზის მაჩვენებლებით (მანათობელი), ცეცხლმაქრეებით, მაღალი წნევის ხანძარსაწინააღმდეგო წყლის სისტემით. ტერიტორიაზე, გარდა ორსართულიანი კორპუსისა მდებარეობს ტექნიკის კონსტრუქციების, დამზადების და გამოცდის უბნის ერთსართულიანი შენობა, საქვაბე და სათბური.

4. ბსუ-ს მართლზომიერ სარგებლობაშია ბათუმი, ლეონიძის ქ. N 15-ში (ს/კ 05.25.12.026) მდებარე:

ა) №6 კორპუსი, სართულების რაოდენობა: სამი (სარდაფით), შენობაში განთავსებულია ბსუ-ს პროფესიული პროგრამების მართვისა და უწყვეტი განათლების ცენტრის სასწავლო აუდიტორიები, ადმინისტრაციის ოფისი და საქართველოს ინოვაციების და ტექნოლოგიების სააგენტოს ტექნოპარკი შენობა აგებულია რკინაბეტონის კარკასით, კედლები მოწყობილია იზო-თერმული ბლოკით, ტიხრები მოწყობილია ბეტოფანის ფილებით ქვაბამბის

იზოლაციით, სართულებს შორის კავშირი ხორციელდება ბეტონის საფეხურებიანი ორი კიბის უჯრედით, რომელსაც მოწყობილი აქვს ლითონის კონსტრუქციის მოაჯირი. შენობაში დამონტაჟებულია ლიფტი და პანდუსი და ადპტირებულია შშმ პირებისთვის.

ბ) №7 კორპუსი - სართულების რაოდენობა: ოთხი (სარდაფით), შენობაში განთავსებულია უნივერსიტეტის საერთო საცხოვრებელი. შენობა აგებულია რკინაბეტონის კარკასით, კედლები და ტიხრები მოწყობილია სენდვიჩ-ცემენტის ბლოკებით, სართულებს შორის კავშირი ხორციელდება ბეტონის საფეხურებიანი ორი კიბის უჯრედით, რომელსაც მოწყობილი აქვს ლითონის კონსტრუქციის მოაჯირი. შენობაში დამონტაჟებულია ლიფტი და პანდუსი და ადპტირებულია შშმ პირებისთვის. კორპუსები აღჭურვილია შესაბამისი სახანძრო ინვენტარით, საევაკუაციო გეგმებით, სახანძრო სიგნალიზაციით, ვიდეომეთვალყურეობის სისტემით, ავარიული განათებით, საევაკუაციო გზის მაჩვენებლებით (მანათობელი), ცეცხლმაქრეებით, მაღალი წნევის ხანძარსაწინააღმდეგო წყლის სისტემით. ტერიტორიაზე, გარდა სასწავლო კორპუსისა და სტუდენტთა საცხოვრებლისა განთავსებულია საქვაბე.

5. ბსუ-ს მართლზომიერ სარგებლობაშია ქ. ქობულეთი, ჰეიდარ აბაშიძის N26-ში (ს/კ 20.42.11.522; 20.42.11.521) მდებარე №8 კორპუსი - სართულების რაოდენობა: სამი (სარდაფით), შენობაში განთავსებულია ბსუ-ს ფიტოპათოლოგიისა და ბიომრავალფეროვნების ინსტიტუტის ადმინისტრაცია და ლაბორატორიები. შენობა-ნაგებობა აგებულია რკინაბეტონის კარკასზე, კედლები ამოყვანილია სენდვიჩ-ცემენტის ფილებით. სართულებს შორის კავშირი ხორციელდება ბეტონის საფეხურებიანი ორი კიბის უჯრედით, რომელსაც მოწყობილი აქვს ლითონის კონსტრუქციის მოაჯირი. შენობაში დამონტაჟებულია პანდუსი და ლიფტი. შენობა ადაპტირებულია შშმ პირებისთვის. კორპუსი აღჭურვილია შესაბამისი სახანძრო ინვენტარით, საევაკუაციო გეგმებით, სახანძრო სიგნალიზაციით, ვიდეომეთვალყურეობის სისტემით, ავარიული განათებით, საევაკუაციო გზის მაჩვენებლებით (მანათობელი), ცეცხლმაქრეებით, მაღალი წნევის ხანძარსაწინააღმდეგო წყლის სისტემით. ტერიტორიაზე, გარდა ინსტიტუსის შენობისა მდებარეობს ერსართულიანი საყარაულო ჯიხური, დამხმარე ნაგებობა და საწყობი, მისასვლელი გზა და შენობის წინ მდებარე მოედანი მობეტონებულია და კეთილმოწყობილია, ირგვლივ გაშენებულია სამკურნალო მცენარეების ბაღი.

მუხლი 3. ცეცხლის კლასების სახეები და მათ ჩასაქრობად გამოსაყენებელი მასალები

1. ცეცხლის გაჩენის გამომწვევი მიზეზის მიხედვით არსებობს ცეცხლის სხვადასხვა სახე (კლასი):

ა) **A კლასი** - ცეცხლი, რომელიც გამოწვეულია ჩვეულებრივი მყარი მასალებისგან, როგორცაა: ხე, ქალაღი, მუყაო, თივა, პლასტიკატი, ქსოვილები და სხვ;

ბ) **B კლასი** - ცეცხლი, რომელიც გამოწვეულია ჩვეულებრივი ცეცხლსაშიში აალებადი და ფეთქებადი თხევადი მასალებისგან, როგორცაა: ბენზინი, ნავთი, ნავთობი, საღებავები და სხვა ორგანული გამხსნელები;

გ) **C კლასი** - ცეცხლი, რომელიც გამოწვეულია ჩვეულებრივი ცეცხლსაშიში აირებისგან, როგორცაა: წყალბადი, მეთანი, პროპანი, ბუტანი, აცეტილენი, პროპილენი და სხვა ;

დ) **D კლასი** - ცეცხლი, რომელიც გამოწვეულია ცეცხლსაშიში ლითონისაგან, როგორცაა: წყალთან, გაზთან და/ან სხვა ქიმიკატთან მყისიერად მოქმედი მაგნიუმი, ტიტანი, კალიუმი და ნატრიუმი;

ე) **E კლასი** - ცეცხლი, რომლის მიზეზია ელექტროდანადგარი. ასეთი ხანძრის შემთხვევაში მის ჩასაქრობად გამოიყენე მხოლოდ მშრალი ცეცხლმაქრი, შესაბამისი კლასის დაშვებით (იხ.ცეცხლმაქრის წარწერა) და არასოდეს გამოიყენო წყალი;

ვ) **F კლასი** - სამზარეულოს/ საკვები ზეთებიდან წარმოშობილი ხანძარი.

ხანძრის კლასები		წყალი	მშრალი ფხვნილი	ქაფი	CO2	სველი ქიმიკატი	სპეც. ფხვნილი
ნახშირბადოვანი მასალა 	A	✓	✓	✓	✗	✓	✗
აღვლიაალებადი სითხეები 	B	✗	✓	✓	✓	✗	✗
აღვლიაალებადი აირები 	C	✗	✓	✗	✗	✗	✗
აღვლიაალებადი ლითონები 	D	✗	✗	✗	✗	✗	✓
ელექტრომოწყობილობები 	E	✗	✓	✗	✓	✗	✗
საკვები ზეთები 	F	✗	✗	✗	✗	✓	✗

მუხლი 4. ხანძრის შემთხვევაში მოქმედების წესი

1. ბსუ-ში ხანძრის ან წვის ნიშნების (დაკვამლიანების, დამწვრის სუნი ტემპერატურის აწევის და ა.შ) აღმოჩენის შემთხვევაში უნივერსიტეტის თითოეული თანამშრომელი, სტუდენტი, პროფესიული სტუდენტი ვალდებულია:

ა) შეწყვიტოს სამუშაო (სწავლება, სწავლა), დაუყოვნებლივ შეატყობინოს აღნიშნულის შესახებ უნივერსიტეტის დაცვისა და შრომის უსაფრთხოების სამსახურს (თუ თავად არის ამ სამსახურში დასაქმებული - ადმინისტრაციის ხელმძღვანელს) და სახანძრო სამაშველო სამსახურს ტელეფონის მეშვეობით ნომერზე „112“ შეატყობინოს ხანძრის შესახებ;

ბ) რეაგირების ძალების ინციდენტის ადგილზე მოსვლამდე თუ თქვენ იცით ცეცხლმაქრით სარგებლობა, მხოლოდ ამ შემთხვევაში გამოიყენეთ იგი და შეძლებისდაგვარად მიიღეთ შესაბამისი ზომები ადამიანების ევაკუაციისათვის და მათი სიცოცხლის, ჯანმრთელობის, ასევე გარემოს ან/და ქონების გადასარჩენად;

გ) ხანძრის აღმოჩენისთანავე/განგაშის სიგნალის გაგონებისთანავე გამორთოს მასზე განპიროვნებული ელექტროდანადგარები და ხელსაწყოები, მიხუროს ოთახების კაბინეტების და აუდიტორიების ფანჯრები და კარები, რაც ხელს შეუშლის ცეცხლის გავრცელებას და პანიკის გარეშე გაემართოს ცეცხლის საპირისპირო მიმართულებით და ყოველ სართულზე გამოკრული ევაკუაციის გეგმის მიხედვით, სადაც მწვანე ფერის ისრებით არნიშნულია საევაკუაციო გზა, დატოვოს შენობა და შეიკრიბოს საევაკუაციო პუნქტზე, რომელიც მითითებულია შესაბამის საევაკუაციო გეგმაზე.

დ) საევაკუაციო პუნქტზე შეკრებილები ადგენენ პირებს, რომლებსაც არ დაუტოვებიათ შენობა და ევაკუაციის საკითხებში საგანგებო შტაბის უფროსის თანაშემწის წარმომადგენელის - დაცვის მორიგე თანამშრომელის მეშვეობით აწვდიან ამ ინფორმაციას საგანგებო შტაბს. მაგალითისთვის წარმოდგენილია საერთო საცხოვრებლის მე-4 სართულის საევაკუაციო გეგმა:

საქსპეკსიო გეგმა

IV სართული

მისამართი: ქ.ბათუმი, ლაილიძე ქ. №15

Evacuation Plan

4th Floor

Address: Batumi, Lailidze St, №15

თქვენ იმყოფებით აქ
(You are here)

Legend:

- თქვენ იმყოფებით აქ (You are here)
- მთავარი ევაკუაციის გზა (Main Route To Exit)
- დამატებითი ევაკუაციის გზა (Secondary To Exit)
- ევაკუაციის კარი (Evacuation Door)
- ხანძარი გზაზე (Fire Station)
- ხანძარი კარზე (Fire Alarm Panel)
- ხანძარი სივლით (Fire Alarm Bell)
- ევაკუაციის სივლითი (Emergency Point)

ხანძრის შემთხვევაში
In case of fire:

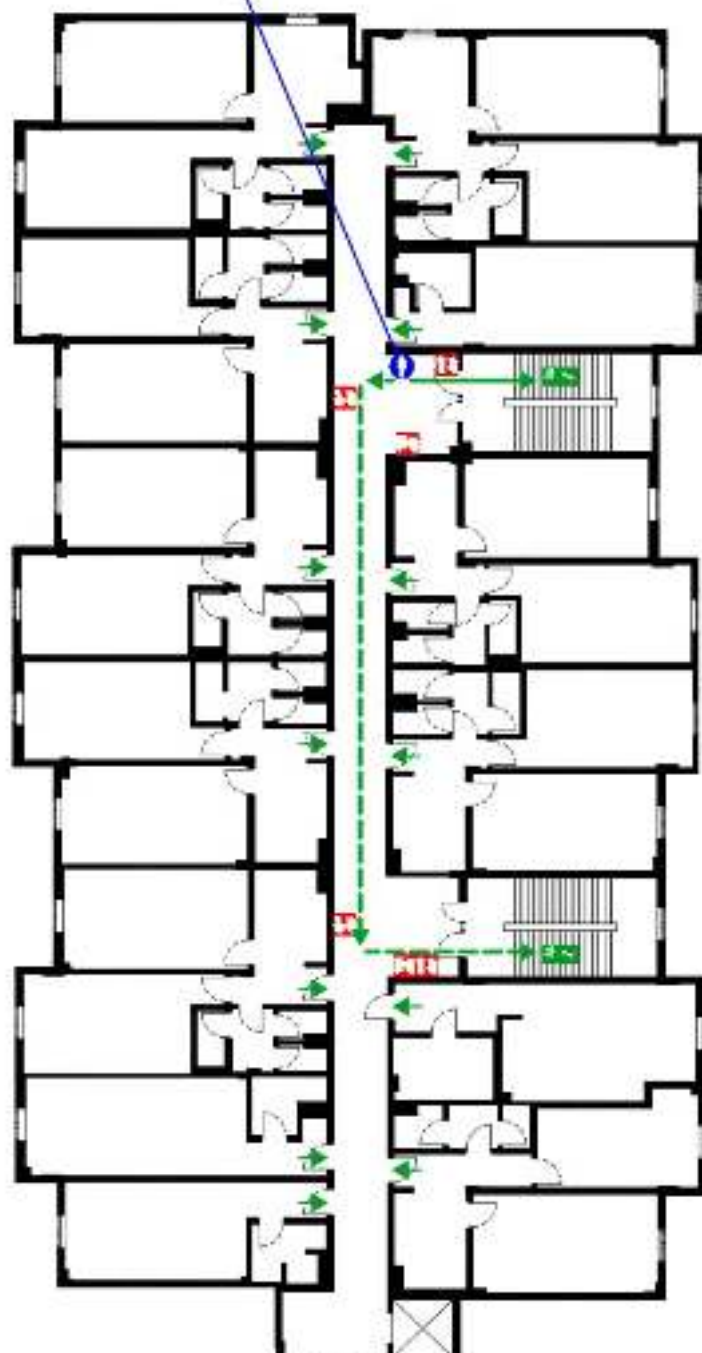
- ევაკუაციის გზაზე დაელოდეთ (Exit route according to plan)
- დაუკავშირდეთ 112-ზე ხანძარი შესახებ (Call 112 and inform about fire)
- ევაკუაციის სივლითს დაელოდეთ (Follow green signal)

საქსპეკსიო გეგმა
საქსპეკსიო გეგმა
საქსპეკსიო გეგმა

EL+

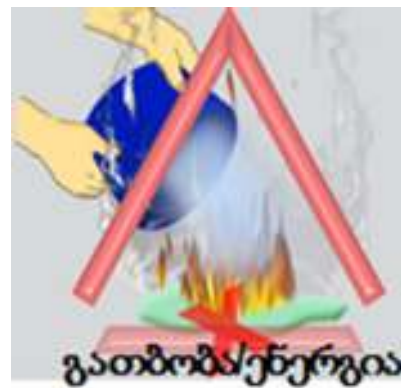
საქსპეკსიო გეგმა

მუხლი 5. ხანძრის ჩაქრობა

1. ხანძრის ჩაქრობის აუცილებელი პირობაა მოშორდეს ხანძრის ადგილიდან შემდეგი სამი ელემენტი:

- ა) ყველა ადვილად აალებადი და ფეთქებად საშიში მასალა (საწვავი);
- ბ) ჟანგბადი (ყველა უსაფრთხოების წესის დაცვით);
- გ) მაღალი ტემპერატურა (გაითიშოს ელექტროენერგია).

მუხლი 6. ცეცხლმაქრის გამოყენების წესი

1. „ბსუ“ პერსონალი, სტუდენტები, პროფესიული სტუდენტები და ვიზიტორები ცეცხლმაქრის გამოყენებისას ვალდებული არიან ცეცხლმაქრის გამოყენებისას დაიცვან და გაითვალისწინონ შემდეგი პირობები:

- ა) ცეცხლმაქრი დაიკავონ სახელურით და შეძლებისდაგვარად მიუახლოვდნენ ცეცხლს. მუდმივად დაიცვან დისტანცია და დარწმუნებული იყოს, რომ საევაკუაციო გასასვლელი ცეცხლთან ახლოს არ არის. ცეცხლს მიუახლოვდნენ ქარის მიმართულების მხრიდან;
- ბ) მოხსნან უსაფრთხოების რგოლი;
- გ) ცალი ხელით სახელურით დაიჭირონ ცეცხლმაქრი, მეორე ხელით დაიჭირონ შლანგი და მიმართოს ცეცხლის მიმართულებით;
- დ) შლანგი დაუმიზნონ ცეცხლის ძირს და მიუშვას ჰორიზონტალურად და ამოძრავოს აქეთ-იქეთ;

- ე) ცეცხლის ყველა ჩამქრობი პირი უნდა იდგეს და ცეცხლს აქრობდეს ერთი მხრიდან;
- ვ) ცეცხლმაქრის ბოლომდე დაცლის შემდეგ გაემზადოს მეორის ასაღებად;
- ზ) ცეცხლის ჩაქრობის შემდეგ ცეცხლის გაღვივების თავიდან ასაცილებლად კარგად დაათვალიერონ ნაცარი;

1
მოხსენით უსაფრთხოების რგოლი

2
დაუმიზნეთ ცეცხლის ძირს

3
დააწეეთ ბურკეტს

4
ამობრავეთ აქეთ-იქეთ

არასწორია

სწორია

	 დადევით ქარის მიმართულებით
	 ცეცხლმაქრი ცეცხლის კერას დაუმიზნებ
	 ყოველთვის დაიტოვეთ უკან დასახევი გზა
	 ჩაქრობა დაიწყეთ წინიდან და მიყვები უკან
	 ჩაუქრობელი ცეცხლი არ დატოვოთ
	 გამოყენების შემდეგ შეაგვით ცეცხლმაქრი და ისე განათავსეთ მის ადგილას

ა) გახსენით სახანძრო კარადა გასაღებით, რომელიც მოთავსებულია კარადის კარზე დამცავი შუშის უკან;

ბ) 90 გრადუსით შემოვებრუნოთ კასეტა, რომელშიც მოთავსებულია სახანძრო სახელო (შლანგი) მასზე დამაგრებული ლულით და ამოიღეთ იგი კასეტიდან;

გ) გაშალეთ სახანძრო სახელო: ხელი მოკიდეთ გარე ხვეულს და გაისროლეთ (გადააგორეთ) ცეცხლის მიმართულებით და დარწმუნდით რომ სახელო არ არის გადახვეული/გადაკეცილი;

დ) ზოგიერთი ტიპის სახანძრო კარადა არჭურვილია დოლურაზე დახვეული სახანძრო სახელოთ, ამ შემთხვევაში დოლურას დატრიალებით და სახელოს გამოქაჩვით ხდება სახელოს გაშლა);

ე) დარწმუნდით, რომ გათიშულია ელექტროენერგია და სახელო მიერთებულია ონკანზე;

ვ) ლულა მიუშვირეთ ცეცხლის ძირს (კერას) და მიეცით სიგნალი ონკანის გასახსნელად;

ზ). ლულა ამოდრავთ აქეთ-იქეთ;

მუხლი 7. ხანძრით გამოწვეული დაზიანება

1. ხანძრით გამოწვეული დაზიანებაა:

ა) პირდაპირი დაზიანება (პერსონალის, ან საკუთრების);

ბ) არაპირდაპირი დაზიანება (გამოწვეული სტრუქტურის დარღვევით, აფეთქებით, ქიმიური და ფიზიკური თვისებების შეცვლით).

2. ხანძრით გამოწვეული ზიანი შეიძლება იყოს:

ა) პირდაპირი (პერსონალის გაგუდვა და/ან მოწამვლა, სხვადასხვა ზედაპირების დაზიანება და კოროზია);

ბ) ირიბი (საევაკუაციო გასასვლელების ხილვადობის გაუარესება/ჩახერგვა);

3. ხანძარი შეიძლება გახდეს დაზიანების მიზეზი - ჰაერში ჟანგბადის გაიშვიათების, ან/და ხანძარ საშიში მასალების დაწვისას გამოყოფილი ტოქსიკური კვამლის გამო.

4. პროდუქტის წვის დროს გამოყოფილი აირებით მოწამლვა არის ის ძირითადი მიზეზი, რომელიც იწვევს სიკვდილის ყველაზე მეტ შემთხვევას ხანძრის დროს.

მუხლი 8. ბსუ-ს პერსონალის ვალდებულება

1. ბსუ-ს პერსონალის ვალდებულება:

ა) დაიცვას სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნები;

ბ) სამუშაოს დასრულების შემდეგ გამორთოს პერსონალური კომპიუტერი ან/და სხვა ელექტროხელსაწყოები;

გ) სამუშაოს დამთავრების შემდეგ ოთახის დაკეტვის წინ ჩაატაროს დათვალიერება, გამორთოს ელექტროხელსაწყოები და განათება;

დ) დაიცვას უსაფრთხოების ზომები ადვილად აალებადი და წვადი სითხეების და აირების, სხვა ხანძარსაშიში ნივთიერებების, მასალების და მოწყობილობების გამოყენებით სამუშაოების შესრულებისას;

ე) იცოდეს ხანძრის დროს ევაკუაციის გეგმა და ცეცხლმაქრების განთავსების ადგილები;

ვ) იცოდეს ცეცხლმაქრებით სარგებლობის ხერხები;

ზ) არ ჩახერგოს საევაკუაციო გზები და გასასვლელები.

2. ბსუ-ს პერსონალს ეკრძალებათ:

ა) სათავსებში ადვილად აალებადი, წვადი და ფეთქებადი ნივთიერებების შენახვა;

ბ) თამბაქოს მოწევა ბსუ-ს ტერიტორიაზე (გარდა ამ მიზნით სპეციალურად გამოყოფილი ადგილებისა);

გ) ბსუ-ს შენობაში და ტერიტორიაზე ქაღალდების ან სხვა ადვილად აალებადი ნივთიერებების ღია მდგომარეობაში დაყრა;

დ) არაქარხნული წესით დამზადებული და გაუმართავი ელექტროხელსაწყოებისა და ელექტრო ინსტრუმენტების გამოყენება;

ე) ქსელში ჩართული ელექტრო ხელსაწყოების უმეტესაწყოებზე დატოვება.

მუხლი 9. ხანძარსაშიში სამუშაოების ჩატარება

1. სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნები ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოების ჩატარებისას:

ა) სამუშაოს დაწყებამდე სამუშაოების ხელმძღვანელი ვალდებულია ჩაუტაროს პერსონალს მიზნობრივი ინსტრუქტაჟი სახანძრო უსაფრთხოების ზომების შესახებ.

ბ) ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოების ჩატარების ადგილები უზრუნველყავი ხანძრის ჩაქრობის პირველადი საშუალებებით (ცეცხლმაქრი, ყუთი ქვიშითა და ნიჩბით, ვედრო წყლით).

გ) ტექნოლოგიური მოწყობილობა, რომელზეც გათვალისწინებულია ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოების ჩატარება, მოიყვანე ფეთქებადხანძარუსაფრთხო მდგომარეობაში.

დ) სათავსები, სადაც შესაძლებელია ადვილად აღება და წვადი სითხეების, აგრეთვე წვადი აირების ორთქლის დაგროვება, გაანიავე ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოების ჩატარებამდე.

ე) ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოების დაწყებამდე და ჩატარების დროს ტექნოლოგიურ მოწყობილობებსა და სახიფათო ზონაში აკონტროლე ორთქლაირის გარემოს მდგომარეობა. დაუყოვნებლივ შეაჩერე ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოები წვადი ნივთიერებების შემცველობის მომატების შემთხვევაში ან ფლეგმატიზატორის (წვადი ნივთიერების დანამატი, რომელიც ამცირებს მის მგრძობელობას) კონცენტრაციის დაწვეისას ორთქლის (აირი) ზღვრულად დასაშვებ ფეთქებადსაშიში კონცენტრაციების მნიშვნელობამდე.

ვ) აკრძალულია ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოების ჩატარება შენობის ელემენტებზე, რომლებიც შესრულებულია წვადი მათბუნებლებიანი მსუბუქი ლითონის კონსტრუქციებისაგან.

2. სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნები აირსაშემდუღებლო სამუშაოების ჩატარებისას:

ა) სამუშაოს დაწყებამდე სამუშაოების ხელმძღვანელი ვალდებულია ჩაუტაროს პერსონალს მიზნობრივი ინსტრუქტაჟი სახანძრო უსაფრთხოების ზომების შესახებ.

ბ) გადასატანი აცეტილენის გენერატორები განთავსდეს ღია მოედნებზე, სადაც უნდა გამოიკრას პლაკატები „ცეცხლსაშიშია“, „თამბაქოს მოწევა აკრძალულია“, „ნუ გაივლით ცეცხლით“. აცეტილენის გენერატორები უნდა შემოიღობოს და განლაგდეს ცეცხლის გამოყენებასთან დაკავშირებული სამუშაოების ჩატარების, აგრეთვე კომპრესორებით და ვენტილატორებით ჰაერმიმღები ადგილებიდან არანაკლებ 10 მ-ის მანძილზე.

გ) სამუშაოს დამთავრებისას გადასატან გენერატორში კალციუმის კარბიდი უნდა იყოს გახარჯული. გენერატორიდან მოსაცილებელი კირქვის ლამი უნდა გადმოიტვირთოს ამ მიზნებისთვის განკუთვნილ ტარაში და ჩაისხას ლამის ორმოში ან სპეციალურ ბუნკერში. ლამის ღია ორმოები უნდა იყოს შემოღობილი მოაჯირებით, ხოლო დახურულ ორმოებს ჰქონდეს უწყვი გადახურვები, გამწოვი ვენტილაცია და ლამის მოსაცილებელი ლიუკები. აკრძალულია თამბაქოს მოწევა და ღია ცეცხლის გამოყენება ლამის შენახვის ადგილებიდან 10 მ-ის რადიუსში, რის თაობაზეც უნდა იყოს გამოკრული შესაბამისი ამკრძალავი ნიშნები.

დ) აირსადენი შლანგები უნდა იყოს დამაგრებული აპარატურის, სანთურების, საჭრელების და რედუქტორების შემაერთებელ ნიპელზე საიმედოდ, ცალულების (ე.წ. ხამუტი) გამოყენებით. წყლის ჩამკეტების ნიპელზე შლანგები მჭიდროდ უნდა ჩამოეცვას, მაგრამ არ უნდა დამაგრდეს.

ე) კალციუმის კარბიდი უნდა ინახებოდეს ბუნებრივი ვენტილაციის მქონე სათავსებში. დაუშვებელია კალციუმის კარბიდის შესანახი საწყობების განლაგება სარდაფებსა და დაბალ (შესაძლო დატბორვის) ადგილებში.

ვ) აცეტილენის დანადგარების სათავსებში, სადაც არ არის გათვალისწინებული კალციუმის კარბიდის შუალედური საწყობების მოწყობა, დასაშვებია არ აუმეტეს 200 კგ კალციუმის კარბიდის ერთდროული შენახვა, ამასთან, ამ რაოდენობიდან ღია მდგომარეობაში შეიძლება იყოს მხოლოდ ერთი დოლი.

ზ) კალციუმისკარბიდიანი გახსნილი დოლები უნდა იყოს დაცული წყალგაუმტარი სახურავებით.

თ) ადგილებში, სადაც ინახება და იხსნება კალციუმისკარბიდიანი დოლები, აკრძალულია თამბაქოს მოწევა, ღია ცეცხლის გამოყენება და ნაპერწკალწარმოქმნელი იარაღის გამოყენება.

ი) სამუშაოების ჩატარებისას გამოიყენე სპეცტანსაცმელი და სხვა ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები (ხელთათმანი, დამცავი სათვალე, რესპირატორი) და იქონიე ისინი სუფთა და გამართულ მდგომარეობაში და შეინახე ამისთვის სპეციალურად გამოყოფილ ადგილას.

3. სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნები ელექტროსამუშაოების სამუშაოების ჩატარებისას და კუთხსახეხი მანქანის გამოყენებისას:

ა) სამუშაოს დაწყებამდე სამუშაოების ხელმძღვანელი ვალდებულია ჩაუტაროს პერსონალს მიზნობრივი ინსტრუქტაჟი სახანძრო უსაფრთხოების ზომების შესახებ.

ბ) სათავსების იატაკი, სადაც მოწყობილია მუდმივი ადგილები ელექტროსამუშაოების სამუშაოების ჩასატარებლად და კუთხსახეხი მანქანის გამოსაყენებლად, უნდა იყოს უწყვი მასალის. სათავსებში, სადაც წარმოებს დეტალების შედუღება წინასწარი გახურების გარეშე და კუთხსახეხი მანქანის გამოყენება, მოაწყვე ფენილი უწყვი მასალისგან და გამოირიცხე ნაპერწკლები და ნალვენთების წვად წედაპირებზე მოხვედრა.

გ) ელექტროსაშემდუღებლო დანადგარი მუშაობის დროს უნდა იყოს დამიწებული. ძირითადი საშემდუღებლო მოწყობილობების გარდა დამიწებული უნდა იყოს უშუალოდ ტრანსფორმატორის ის საშემდუღებლო მეორადი გრაგნილის მომჭერი, რომელზეც შეერთებულია უკუგამტარი.

დ) სამუშაოების ჩატარებისას გამოიყენე სპეცტანსაცმელი და სხვა ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები (ხელთათმანი, დამცავი სათვალე, რესპირატორი) და იქონიე ისინი სუფთა და გამართულ მდგომარეობაში და შეინახე ამისთვის სპეციალურად გამოყოფილ ადგილას.

მუხლი 10. სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნები სამეცნიერო ლაბორატორიებისათვის

1. სამეცნიერო ლაბორატორიებში კვლევის დაწყებამდე სამუშაოების ხელმძღვანელი ვალდებულია ჩაუტაროს პერსონალს მიზნობრივი ინსტრუქტაჟი სახანძრო უსაფრთხოების ზომების შესახებ.

2. ექსპერიმენტების ჩატარებისას სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნების დაცვაზე პასუხისმგებლობა ეკისრება ექსპერიმენტის ხელმძღვანელს.

3. ადვილალეზადი და წვადი სითხეების და წვადი ნივთიერებების მარაგი უნდა ინახებოდეს სპეციალურად მოწყობილ სათავსებში (საკნები).

4. ქიმიური რეაქტივები, რომელთა ერთმანეთთან, წყალთან და ჰაერთან ურთიერთქმედება შეიძლება გახდეს ხანძრის ან აფეთქების მიზეზი, უნდა ინახებოდეს ცალ-ცალკე, შესაბამის შეფუთვაში, უწვ კარადებში. ქილებზე, ბოთლებსა და სხვა შეფუთვებზე, სადაც ინახება ქიმიური რეაქტივები და ნივთიერებები უნდა იყოს წარწერები დამახასიათებელი საშიშროების აღნიშვნით: „ხანძარსაშიში“, „ფეთქებადხანძარსაშიში“, „შხამიანი“, „ქიმიურად აქტიური“. ლაბორატორიის სათავსებში ადვილალეზადი და წვადი სითხეები და აირები სამუშაო ადგილზე უნდა მიეწოდოს შეფუთულ და მსხვრევისაგან დაცულ ტარაში.

5. ლაბორატორიის სათავსებში ყველა სამუშაო, რომელსაც თან ახლავს ფეთქებადხანძარსაშიში ორთქლის და აირის გამოყოფა, უნდა ჩატარდეს გამწოვ კარადებში. აკრძალულია სამუშაოების ჩატარება გამწოვ კარადებში, რომლებსაც აქვთ გაუმართავი ვენტილაცია.

6. გამწოვ კარადებში უნდა იყოს გათვალისწინებული ჰაერის ზედა და ქვედა გაწოვა, თუ ჩატარებულ სამუშაოებს თან ახლავს ხანძარფეთქებადსაშიში ორთქლისა და აირების გამოყოფა.

7. ლაბორატორიის მაგიდები და გამწოვი კარადები, რომლებიც განკუთვნილია ადვილალეზად და წვად სითხეებსა და წვად აირებთან, აგრეთვე ხანძარფეთქებადსაშიში ნივთიერებებთან სამუშაოდ, უნდა იყოს შესრულებული უწყვი მასალებისაგან.

8. ადვილალეზადი და წვადი სითხეების კანალიზაციაში ჩაღვრა დაუშვებელია.

9. ხანძარსაშიშ სათავსებსა და ხანძარფეთქებადსაშიშ მოწყობილობებზე უნდა იყოს გამოკრული ღია ცეცხლის გამოყენების ამკრძალავი სახანძრო უსაფრთხოების ნიშნები.
10. წითელი ფოსფორი უნდა ინახებოდეს მჭიდრო საცობის ან ხუფის მქონე მინის ან ლითონის ტარაში, წყალბადის ზეჟანგი (30%-იანი) - ლითონის კონტეინერში მოთავსებულ კორპისსაცობიან მუქი ფერის მინის ჭურჭელში. წითელი ფოსფორი და წყალბადის ზეჟანგი შეიძლება ინახებოდეს ნეიტრალურ მარილებთან (კარბონატები, სულფიდები) ერთად დამჟანგველების, ლითონის ფხვნილებისა და ტუტელითონებისაგან განცალკევებით.
11. ქიმიური ნივთიერებები და მასალები უნდა ინახებოდეს ცალკე სათავსებში ჯგუფებად ფიზიკური, ქიმიური და ხანძარსაშიში თვისებების ერთგვაროვნების მიხედვით.
12. აზოტის და გოგირდმჟავას შენახვისას უნდა იყოს მიღებული ზომები, რომლებიც გამორიცხავენ მათ შეხებას ხის მასალებსა და სხვა ორგანული წარმოშობის ნივთიერებებთან.
12. სათავსებში, სადაც ინახება ხანძრის დროს გაღობის უნარის მქონე ქიმიური ნივთიერებები, უნდა იყოს გათვალისწინებული ნაღობის თავისუფალი დაღვრის შემზღვევადვი საშუალებები (ქიმები, ზღურბლები).

მუხლი 11. სახანძრო უსაფრთხოების მოთხოვნები საწყობისათვის

1. ნივთიერებების და მასალების შენახვისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს მათი ხანძარსაშიში ფიზიკურ-ქიმიური თვისებები (დაჟანგვა, თვითგახურება და აალების უნარი ტენის მოხვედრისას, ჰაერთან შეხებისას და ა.შ.) და მათი ჩაქრობათვის გამოყენებულ ცეცხლმაქრ ნივთიერებებთან თავსებადობის ნიშნები.
2. აკრძალულია ერთ სათავსში კაუჩუკთან ან ავტომობილის საბურავებთან ერთად რომელიმე სხვა მასალის და საქონლის შენახვა. ავზეები წვადი აირებით, ტარა ადვილაალებადი და წვადი სითხეებით, აგრეთვე აეროზოლური შეფუთვები უნდა იყოს დაცული მზის სხივებისა და სხვა სითბური ზემოქმედებისგან.
3. საწყობებში ტარის გახსნასთან, საქონლის გამართულობის შემოწმებასა და წვრილმან შეკეთებასთან, პროდუქციის დაფასობასთან, ხანძარსაშიში სითხეების სამუშაო ნარეგების მომზადებასთან დაკავშირებული ყველა ოპერაცია უნდა განხორციელდეს შენახვის ადგილებიდან იზოლირებულ სათავსებში.
4. დაუშვებელია საწყობების შიგნით აირის ქურებისა და ელექტრო-გამახურებელი ხელსაწყობის ექსპლუატაცია და შტეფსელის როზეტების დაყენება, აგრეთვე მორიგე განათების მოწყობა.
5. საწყობის ელექტრომოწყობილობა სამუშაოს დამთავრების შემდეგ უნდა გაუდენურდეს. ელექტრომომარაგების გასათიში აპარატები უნდა განთავსდეს საწყობის გარეთ უწყვედელზე ან ცალკე მდგომ საყრდენზე.

6. საწყობის სათავსებში ხანძარსაწინააღმდეგო მანძილი სანათიდან წვად ნივთიერებებსა და მასალებამდე უნდა იყოს არანაკლებ 0,5 მ.

7. ამიაკის გვარჯილა უნდა ინახებოდეს დამოუკიდებელ I და II ხარისხის ცეცხლმედეგობის, უსხვენო, უწვ იატაკიან, ერთსართულიან შენობებში ან სასოფლო-სამეურნეო საწარმოს მინერალური სასუქის I და II ხარისხის ცეცხლმედეგობის საერთო საწყობის ცალკეულ სახანძრო ნაკვეთურში. ძლიერმოქმედი დამჟანგველები (მაგნიუმის და კალციუმის ქლორატები, წყალბადის ზეჟანგი) უნდა ინახებოდეს I, II და III ხარისხის ცეცხლმედეგობის შენობების ცალკეულ ნაკვეთურებში.

მუხლი 12. ხანძარსაწინააღმდეგო ინსტრუქტაჟების აღრიცხვა

1. მონაცემები საწყისი, განმეორებითი და მიზნობრივი ინსტრუქტაჟის გავლის შესახებ შეიტანება „ხანძარსაწინააღმდეგო ინსტრუქტაჟის აღრიცხვის ჟურნალში“, ქვემოთ მოცემული ფორმით, იმ პირების ხელმოწერით, რომლებმაც ჩაატარეს და გაიარეს ინსტრუქტაჟი:

<p style="text-align: center;">განყოფილება, სამსახური</p> <p style="text-align: center;">ხანძარსაწინააღმდეგო ინსტრუქტაჟის აღრიცხვის</p> <p style="text-align: center;">ჟ უ რ ნ ა ლ ი</p> <p>დაიწყო “ ____ “ _____ 202- წ.</p> <p>დამთავრდა “ ____ “ _____ 202- წ.</p>						
თარიღი	პირი, რომელსაც ჩაუტარდა ინსტრუქტაჟი (გვარი, სახელი, თანამდებობა)	დაბადების წელი	ინსტრუქტაჟის სახეობა (საწყისი, განმეორებითი ან მიზნობრივი)	ინსტრუქტორის გვარი, სახელი თანამდებობა	ხელმოწერა	
					პირი, რამელსაც ჩაუტარდა ინსტრუქტაჟი	ინსტრუქტორი
2		3	4	5	6	7

ხანძრის შესახებ შეტყობინების მიღების და დაცვის მორიგე თანამშრომლის ქმედების წესის შესახებ

1. უნივერსიტეტის სახანძრო სიგნალიზაციის მართვის მიმღებ-მაკონტროლებელი პულტის განთავსების ოთახში მორიგე დაცვის თანამშრომლის (შემდგომში მორიგე) პოზიციაზე დაიშვებიან მხოლოდ 18 წლის ასაკს მიღწეული, ქმედუნარიანი პირები.

2. ყველა მორიგე ვალდებულია:

- ა) გაეცნოს უნივერსიტეტში მოქმედ შრომის უსაფრთხოების წესებსა და ინსტრუქციებს და დაიცვას ისინი;
- ბ) არ დაუშვას სახანძრო სიგნალიზაციის მართვის მიმღებ-მაკონტროლებელი პულტთან უცხო პირები;
- გ) დაიცვას ელექტრო და ხანძარუსაფრთხოების ნორმები;
- დ) მუდმივად ჰქონდეს მოწესრიგებული სამუშაო ადგილი;

3. ხანძრის შესახებ სიგნალის მიღების შემთხვევაში მორიგის ვალდებულებებია:

- ა) ხანძრის შესახებ სიგნალის მიღების შემთხვევაში მორიგემ უნდა შეინარჩუნოს სიმშვიდე და მიყვეს წინამდებარე ინსტრუქციას, კერძოდ:
- ბ) გამოაცხადოს სახანძრო განგაში ელექტრო ან ხელის მექანიკური ზარის მეშვეობით (თუ უკვე არ არის გამოცხადებული);
- გ) დარეკოს ნომერზე „112“ იმ შემთხვევაში თუ საფრთხის წყაროს ლიკვიდაციისთვის საჭიროა სახანძრო/სამაშველო სამსახურის ჩართულობა;
- დ) შეატყობინოს უნივერსიტეტის ხელმძღვანელსა და საგანგებო შტაბის უფროსს;
- ე) საგანგებო მართვის გეგმით განსაზღვრული სამაშველო ჯგუფის წევრების მოსვლამდე არსებული საშუალებებით დაიწყოს ხანძრის ლიკვიდაცია;
- ვ) საგანგებო მართვის გეგმით განსაზღვრული სამაშველო ჯგუფის მოსვლის შემდეგ ჩაერთოს უნივერსიტეტის პერსონალის, სტუდენტების და სხვა პირების საევაკუაციო ღონისძიებებში - მორიგე დაცვის თანამშრომელი არის საევაკუაციო პუნქტზე ევაკუაციის საკითხებში საგანგებო შტაბის უფროსის თანაშემწის წარმომადგენელი და ვალდებულია ევაკუირებულ პირებთან გასაუბრების მეშვეობით დაადგინოს ინფორმაცია შენობაში

დარჩენილ პირების და მათ ადგილმდებარეობის შესახებ და მიაწოდოს ეს ინფორმაცია ევაკუაციის საკითხებში საგანგებო შტაბის უფროსის თანაშემწეს.

ზ) დაემორჩილოს საგანგებო შტაბის წევრების მითითებებს;

თ) საჭიროების შემთხვევაში მიიღოს მონაწილეობა პირველადი სამედიცინო დახმარების აღმოჩენაში;

ი) განახორციელოს ყველა სხვა ქმედება, რომელიც მიმართულია ბსუ-ს სტუდენტების, პროფესიულის სტუდენტების, პერსონალის და სხვა პირთა სიცოცხლისა და ჯანმრთელობის დაცვისკენ.

4. სახანძრო ავტომატიკის გაუმართაობისას მორიგე დაცვის თანამშრომლის მოქმედების წესი:

ხანძარსაწინააღმდეგო ავტომატიკის გაუმართაობისას მორიგე ვალდებულია:

ა) დაუყოვნებლივ დაუკავშირდეს დაწესებულების ხელმძღვანელს, საგანგებო შტაბის უფროსს და მოახსენოს აღნიშნულის შესახებ;

ბ) ავტომატიკის გაუმართაობის აღმოფხვრამდე, განსაკუთრებულ რეჟიმში ამოწმოს შენობა/შენობები.

გ) ხანძრის შემთხვევაში განგაშის სისტემის გაუმართაობისას, გამოიყენოს მექანიკური ზარი საგანგებო სიტუაციის შეტყობინება/მაუწყებლობისთვის.

5. შრომის უსაფრთხოების მოთხოვნები სამუშაოს დასრულების შემდეგ სამუშაოს დასრულებისას, მორიგე ვალდებულია:

ა) გადააბაროს სახანძრო სიგნალიზაციის მართვის მიმღებ-მაკონტროლებელი პულტი მის შემცვლელ მორიგეს;

ბ) მიაწოდოს ადმინისტრაციას ინფორმაცია მის მორიგეობის პერიოდში გამოვლენილ ნებისმიერ დარღვევაზე;

გ) მოაწესრიგოს საკუთარი სამუშაო ადგილი/მაგიდა;

დ გამორთოს ყველა ელექტრო მოწყობილობა და ინვენტარი, რომელიც მის მფლობელობაშია და არ სჭირდება მის შემცვლელ მორიგეს და გადააბაროს მორიგეობა;

პირველადი გადაუდებელი დახმარების აღმოჩენა

მუხლი 1. გულ-ფილტვის რეანიმაცია (გ.ფ.რ.), ავტომატური გარეგანი დეფიბრილატორი (აგდ)

1. დაშავებულის აღმოჩენის შემთხვევაში დარწმუნდი რომ საფრთხე არ გემუქრება, თუ არსებობს საფრთხე - გამოიყვანე იგი უსაფრთხო ადგილას. თუ დაშავებული უგონო მდგომარეობაშია და არ აღენიშნება სიცოცხლის ნიშნები (მოძრაობა, სუნთქვა, გულისცემა და ა.შ) განახორციელეთ შემდეგი ქმედება:

ა) დარეკეთ სასწრაფო/გადაუდებელი დახმარების ნომერზე 112;

ბ) მოუხმეთ ხელოვნური სუნთქვის/პირველადი დახმარების აღმომჩენს;

გ) თუ პირველადი დახმარების აღმოჩენა თავად შეგიძლიათ, სასწრაფო დახმარების მოსვლამდე, დაიწყეთ დაუყოვნებლივ გულის არაპირდაპირი მასაჟის (ხელოვნური სუნთქვის) გაკეთება დაზარალებულისთვის;

დ) ხელოვნური სუნთქვის დაწყებამდე გულაღმა დააწვინეთ ავადმყოფი მყარ და სწორ ზედაპირზე - იატაკზე ან მაგიდაზე. ეჭვი თუ გაქვთ კისრის მალეების დაზიანებაზე, არ შეიძლება დაზარალებულის თავის მოძრაობა;

ე) გაუთავისუფლეთ ავადმყოფს სასუნთქი გზები: შუბლზე ხელის ზეწოლით თავი უკან გადაუწიეთ, მეორე ხელით ფრთხილად წამოუწიეთ ნიკაპი; ხერხემლის ტრავმის დროს სასუნთქი გზების გახსნა ხდება თავის უკან გადაწევის გარეშე; მოათავსეთ ორივე ხელის ცერა თითები ავადმყოფის ნიკაპზე, ხოლო საჩვენებელი თითები ქვედა ყბის კუთხეებში და ქვედა ყბა წამოწიეთ წინ და მალა მიმართულებით ამ ხერხით ჰაერი თავისუფლად და მეტი რაოდენობით შევა სასუნთქ გზებში;

ვ) შეამოწმეთ, სუნთქავს თუ არა დაზარალებული: დაიხარეთ მის პირთან, დააკვირდით მის გულმკერდის მოძრაობას, მოუსმინეთ სუნთქვას, შეიგრძენით ჰაერის ნაკადი ლოყაზე. სუნთქვის შემოწმებაზე უნდა დაიხარჯოს მხოლოდ 5 წამი;

ზ) თუ ავადმყოფი არ სუნთქავს, უნდა გააკეთოთ ორი საკონტროლო ჩაბერვა პირში; შუბლზე მოთავსებული ხელის ცერითა და საჩვენებელი თითით დაახშეთ ცხვირის ნესტოები. თუ სასუნთქი გზების გახსნა ხდება კისრის მალეების ტრავმის დროს ქვედაყბის წამოწევის გზით, ცხვირის ნესტოები დახურეთ თქვენი ლოყის ზეწოლით;

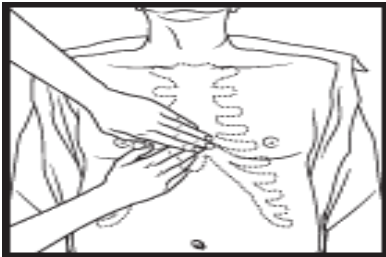

თ) შეისუნთქეთ ჰაერი, მჭიდროდ მოათავსეთ თქვენი ტუჩები ავადმყოფის ტუჩების ირგვლივ და ორჯერ ჩაბერეთ. თითოეული ჩაბერვის ხანგრძლივობა უნდა იყოს დაახლოებით 2 წამი, ჩაბერვებს შორის ინტერვალი კი – 4 წამი (ეს დრო საჭიროა, რომ ჰაერი დაზარალებულის სასუნთქი გზებიდან გამოიდევენოს). დააკვირდით, მოძრაობს თუ არა ჩაბერვისას გულმკერდი.

ი) თუ გულმკერდის მოძრაობა არ შეინიშნება, მაშინ უნდა ვივარაუდოთ, რომ სასუნთქ გზებში უცხო სხეულია, რომელიც ჰაერის ნაკადს არ ატარებს და, პირველ რიგში, სასწრაფოდ უნდა ჩავატაროთ სასუნთქი გზების უცხო სხეულისაგან განმათავისუფლებელი მანევრი;

კ) შეუმოწმეთ დაზარალებულს პულსი კისრის გვერდით ზედაპირზე. თუ პულსი არის, განაგრძეთ 1 ჩაბერვა ყოველ 3 წამში. თან დააკვირდით გულმკერდის მოძრაობას. განაგრძეთ ხელოვნური სუნთქვა - 20 ჩაბერვა 1 წუთში, სანამ დაზარალებული სუნთქვას არ დაიწყებს;

ლ) თუ პულსიც არ ისინჯება, 30/2 თანაფარდობით (ჩაატარეთ 30 ზეწოლა,

გაათავისუფლეთ სასუნთქი გზები და აწარმოეთ 2 ჩასუნთქვა) დაიწყეთ გულ-ფილტვის რეანიმაცია (გ.ფ.რ):

მ) მოახდინეთ ზეწოლა მკერდის ძელის ქვედა მესამედზე, დგრილებს შორის შემართებული ჰორიზონტალური ხაზის შუა წერტილზე, მინიმუმ 100 ზეწოლა წუთში სიხშირით (1 ციკლი – 18 წამი);

ნ) ყოველი 5-6 ციკლი გ.ფ.რ.-ს შემდეგ შეამოწმეთ ცენტრალური პულსი (გ.ფ.რ. 30/2 თანაფარდობით გაგრძელდება 2 წთ);

ო) გულმკერდზე ყოველი ზეწოლის შემდეგ უნდა აღსდგეს გულმკერდის საწყისი მოცულობა;

პ) ჩაატარეთ ზეწოლა ისე, რომ გულმკერდი ჩაიზნიქოს 2-4 სმ-ზე. ქვევით და ზევით მოძრაობა უნდა იყოს გლუვი. დააწეეთ თქვენი სხეულის ზედა ნაწილის წონით და არა მკლავის კუნთებით. ამგვარად თქვენი სხეულის ზედა ნაწილის წონა შექმნის ძალას, რომელიც საჭიროა მკერდზე ზეწოლისათვის. არ იქანაოთ წინ და უკან. ქანაობა შეამცირებს ზეწოლის ეფექტურობას და დაგახარჯინებთ დიდ ენერგიას. თუ მალე დაიღალეთ, მაშინ თქვენ სწორად არ იყენებთ სხეულის პოზიციას;

ჟ) როდესაც ჩაატარებთ 30 ზეწოლას, გაათავისუფლეთ სასუნთქი გზები და აწარმოეთ 2 ჩასუნთქვა. ყოველი ჩასუნთქვა უნდა გაგრძელდეს დაახლოებით 1 წამი. ამ დროს უნდა მოხდეს გულმკერდის ამოდრეკა;

რ) საჭიროების შემთხვევაში გ.ფ.რ. განაგრძეთ სასწრაფო დახმარების მოსვლამდე;

ს) შეამოწმეთ პულსი და სუნთქვა ყოველ 2 წუთში. თუ ავადმყოფს ესინჯება პულსი და სუნთქავს, განაგრძეთ დაკვირვება და დაელოდეთ ექიმს.

მუხლი 2. ელექტრო ტრამვა

1. ელექტრო ტრავმა ისეთი დაზიანებაა, რომელსაც ორგანიზმზე ელექტრული დენის ზემოქმედება იწვევს და ხშირად სიკვდილით სრულდება. ელექტროტრავმა შეიძლება მოჰყვეს დენის წყაროსთან უშუალო ან რკალურ კონტაქტს.

2. სხეულის ელექტროდენით დაზიანებას იწვევს, როგორც ცვლადი, ასევე მუდმივი დენი. მაღალი ძაბვის მუდმივი დენი, ჩვეულებრივ, იწვევს კუნთების ერთჯერად სპაზმს (შეკუმშვას) და დაზარალებულს აგდებს დენის წყაროდან მოშორებით, რაც ამცირებს ელექტრულ წყაროსთან კონტაქტის ხანგრძლივობას, მაგრამ ამავდროულად ზრდის დაზარალებულის გადასროლის შედეგად ტრამვის მიღების ალბათობას

3. ცვლადი დენი უფრო საშიშია ვიდრე მუდმივი.

4. ცვლადი დენი სამჯერ ან უფრო მეტჯერ სახიფათოა ვიდრე იმავე ძაბვის მუდმივი დენი, რადგან იწვევს კუნთების შეუწყვეტელ სპაზმს (კუნთის ქსოვილები წამში 40-110 ჯერ იკუმშება). დადგენილია, რომ 42 ვ ძაბვის შემთხვევაში საშიშია ცვლადი დენი (ნორმალურ პირობებში), ნესტიანში - 36 ვ, გვირაბებში, ორმოებში, შახტებში და მაღაროებში კი - 12ვ.

5. მაღალი ძაბვით გამოწვეული ელექტროტრავმა უმეტესად სასიკვდილოა. ამ დროს სხეულზე მოქმედებს 2000-4000°C ტემპერატურა, რომელიც ძლიერ დამწვრობას იწვევს. კუნთების ძლიერი შეკუმშვა დაშავებულის დიდ მანილზე გადასროლისა და მოტეხილობების მიზეზად იქცევა.

დაზარალებული სწრაფად უნდა განთავისუფლდეს ძაბვის ზემოქმედებისაგან, რადგან ორგანიზმზე დენის მოქმედების ხანგრძლივობაზეა დამოკიდებული ელექტროტრავმის სიმძიმე.

6. თუ დაზარალებულს ხელებით უჭირავს სადენი, მისი თითები ისეთი სიძლიერითაა მომუშტული, რომ მათი გახსნა შეუძლებელია. გახსოვდეთ, რომ არ შეიძლება დაშავებულთან შეხება და მისთვის პირველადი სამედიცინო დახმარების აღმოჩენა, ვიდრე არ მოხდება მისი განთავისუფლება ძაბვის ზემოქმედებისაგან.

7. დახმარების აღმოჩენის უპირველესი ქმედებაა ელექტროდანადგარის იმ ნაწილის სწრაფი გამორთვა, რომელსაც ეხება დაზარალებული.

8. ელექტროდანადგარის გამორთვა დასაშვებია ამომრთველის, დენმკვეთის ან სხვა გამომრთველი აპარატის საშუალებით, აგრეთვე მცველების ამოღებით, შტეფსელური შეერთების გათიშვით, ხელოვნური მოკლე შერთვის შექმნით საჰაერო ხაზებზე და ა.შ.

9. თუ არ არის ელექტროდანადგარის სწრაფი გამორთვის შესაძლებლობა, აუცილებელია მიღებული იქნას ზომები დაზარალებულის გამოყვანისათვის დენგამტარი ნაწილებიდან, რომელსაც ის ეხება.

10. 1000 ვ-მდე ძაბვის დროს დენგამტარი ნაწილებიდან დაზარალებულის ან სადენის მოცილებისას გამოყენებული უნდა იქნას თოკი, ჯოხი, ფიცარი ან რაიმე მშრალი დენგაუმტარი საგანი.

11. თუ დენგამტარი ნაწილი (სადენი და სხვა) მიწაზე დევს, დამხმარე უნდა იყოს ფრთხილად, რათა არ მოხვდეს ბიჯური ძაბვის ზონაში, რომელიც გამტარის მიწასთან შეხების წერტილიდან დაახლოებით 10 მ-ის რადიუსზე ვრცელდება.

12. გადაადგილება ამ ზონაში უნდა განხორციელდეს ფრთხილად მიწიდან იზოლაციისათვის დამცავი საშუალებების გამოყენებით (დიელექტრიკული კალოშები, ბოტები, ხალიჩები, იზოლირებული სადგამები) ან ელექტროდენის ცუდგამტარი სადენების გამოყენებით (მშრალი ფიცრები, ხეები და სხვა).

13. ჩამოვარდნილ სადენთან სირბილით ან გრძელი ნაბიჯების გადადგმით მიახლოება აკრძალულია

14. დამცავი საშუალებების გარეშე, მიწაზე მოკლე შერთვის დენის გავრცელების ზონაში,

გადაადგილება შეიძლება მხოლოდ მოკლე (ე.წ. „ბატისფეხური“) ნაბიჯებით ფეხების ერთმანეთთან დაუმორებლად, ისე რომ გადადგმული ფეხის ტერფი არ მოშორდეს მიწის ზედაპირს.

15. დაზარალებულის გამონთავისუფლების შემდეგ, იგი გაყვანილი უნდა იქნას მოკლე შერთვის დენის გავრცელების ზონიდან, 8-10 მ-ის მანძილზე. აუცილებელია, რომ დაშავებულს აღმოაჩნდეს სპეციალისტის (ექიმის) დახმარება შესაბამის დაწესებულებაში.

16. იმ შემთხვევაში თუ დაშავებული პირი იმყოფება უგონო მდგომარეობაში, საჭიროა დაუყოვნებლივ იქნას გამოძახებული პირველადი გადაუდებელი დახმარების ჯგუფი.

17. დარეკეთ სასწრაფო/გადაუდებელი დახმარების ნომერზე : 112

18. გადაუდებელი დახმარების ჯგუფის მოსვლამდე/შესაბამის დაწესებულებაში მოხვედრამდე საჭიროა უგონო მდგომარეობაში მყოფი დაშავებულის რენანიმაცია წინამდებარე ინსტრუქციის 1 მუხლის შესაბამისად

მუხლი 3 . გადახურება („მზის დარტყმა“), ჰიპოთერმია (მოყინვა), წყალში ხრჩობა

1. გადახურება „მზის დარტყმა“ არის იშვიათი, მაგრამ ყველაზე მძიმე სიცხესთან დაკავშირებული დაავადება. ის ჩვეულებრივ ვითარდება, როდესაც ადამიანი სითბური დაკვრის სიმპტომების იგნორირებას ახდენს. მზის დაკვრა სერიოზული სამედიცინო შემთხვევაა.

2. სიმპტომები : დაზარალებულს აღენიშნება სხეულის მაღალი ტემპერატურა, წითელი კანი, რომელიც შეიძლება იყოს მშრალი ან ტენიანი, ცნობიერების დაბინდვა, სწრაფი, სუსტი პულსი, გახშირებული სუნთქვა, ღებინება.

3. დარეკეთ სასწრაფო/გადაუდებელი დახმარების ნომერზე 112.

4. სწრაფად გააგრილეთ სხეული დაზარალებულის კისრამდე წყალში მოთავსებით, თუ ეს შესაძლებელია ან მიახლოებით წყალი.

5. წაუსვით მთელ სხეულზე ყინულივით ცივი წყლით დასველებული პირსახოცი, ხშირად შეცვალეთ ცივი, სველი პირსახოცებით.

6. დაადეთ ყინულიანი ჩანთები/ საფენები.

7. განახორციელეთ სწრაფი გაგრილების მეთოდები 20 წთ-ს განმავლობაში, ვიდრე დაზარალებულის მდგომარეობა არ გაუმჯობესდება/სასწრაფო დახმარების მოსვლამდე

8. ჰიპოთერმია (მოყინვა) ორგანიზმზე დაბალი ტემპერატურის

ხანგრძლივი ზემოქმედების შედეგად ვითარდება ჰიპოთერმია (გადაცივება) ან მოყინვა (კიდურები, ყურები, ცხვირი).

9. ჰიპოთერმია წყალში 25 -ჯერ უფრო სწრაფად ვითარდება, ვიდრე ჰაერზე

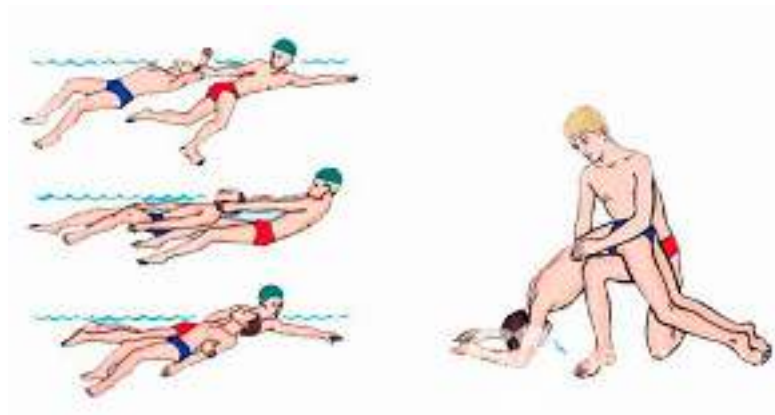
10. ჰიპოთერმია უფრო სწრაფად უვითარდებათ ბავშვებს და მოხუცებს მის სიმპტომები შეიძლება იყოს:

- ა) შეხებით კანი ცივი, მკრთალი ფერის;
- ბ) სითხით სავსე ბუშტუკები;
- გ) ქსოვილის ნეკროზი (კვდომა);
- დ) ტემპერატურის დაქვეითება;
- ე) ცნობიერების დაბინდვა.

11. დარეკეთ სასწრაფო/გადაუდებელი დახმარების ნომერზე **112**

12. გადაიყვანეთ დაზარალებული უსაფრთხო (თბილ) გარემოში, გახადეთ დაზარალებულს ცივი, სველი ტანსაცმელი, დაიწყეთ დათბუნება/ მკურნალობა (დათბუნება, თბილი გარემო (ოთახის ტემპერატურის ეტაპობრივად მომატება 40-42გრადუსამდე).

13. წყალში დახრჩობა, დახრჩობა ეწოდება სასუნთქი გზების დახშობას ნებისმიერი

გზით. დახმარებისთვის საჭიროა:

ა) დარეკეთ სასწრაფო/გადაუდებელი დახმარების ნომერზე 112;

ბ) წყალში დახრჩობისას დაზარალებულის გამოყვანა უნდა მოხდეს ზურგის მხრიდან, თავის ფიქსაციით, გამოყვანისას აკონტროლეთ თავის პოზიცია და შეაფასეთ სუნთქვა.

გ) შემლებისდაგვარად გაათავისუფლეთ პირის ღრუ და სასუნთქი გზები, დაიწყეთ ჰიპოთერმიის მკურნალობა (სველი სამოსის მოშორება, დათბუნება)

დ) გადაუდებელი დახმარების ჯგუფის მოსვლამდე საჭიროა უგონო მდგომარეობაში მყოფი დაშავებულის რეანიმაცია წინამდებარე ინსტრუქციის 1 მუხლის შესაბამისად.

მუხლი 4. ჭრილობა

1. ღია/ღრმა ჭრილობის შემთხვევაში:

ა) დარეკეთ სასწრაფო/გადაუდებელი დახმარების ნომერზე 112.

ბ) გაიკეთეთ სამედიცინო ხელთათმანები, რომელიც პირველადი დახმარების ყუთში არის განთავსებული (არ შეახოთ ჭრილობას დაუმუშავებელი/დაბინძურებული ხელი);

გ) ჭრილობა დაფარეთ დოლბანდით და მაგრად დააჭირეთ ჭრილობაზე ხელი, სანამ სისხლდენა არ შეჩერდება.

დ) შემოახვიეთ ბინტი მტკიცედ დოლბანდისა და ჭრილობის გარშემო, რათა მოხდეს ჭრილობაზე ზეწოლის შენარჩუნება და დოლბანდი დარჩეს ჩვენს მიერ მოთავსებულ ადგილას. თუ სისხლი ჟონავს ბინტიდან, არ მოხსნათ ეს უკანასკნელი, არამედ დაამატეთ ახალი ნახვევი და უფრო გააძლიერეთ ჭრილობაზე ზეწოლა.

ე) დაეხმარეთ რათა პიროვნება მოთავსდეს კომფორტულად, მისთვის სასურველ პოზაში.

ვ) დახმარების გაწევის შემდეგ დაიბანეთ ხელები, იმისდა მიუხედავად იყენებდით თუ არა სამედიცინო ხელთათმანებს.

ზ) იმ შემთხვევაში თუ სისხლდენა არტერიულია (ამის მანიშნებელია ჭრილობიდან მფეთქავი შადრევნის მსგავსი სისხლდენა) ან დოლბანდის დადებამ არ შეაჩერა სისხლდენა და სასწრაფო დახმარება იგვიანებს - გამოიყენეთ ლახტი.

თ) კიდურებიდან სისხლდენისას ლახტი ედება ჭრილობის ზემოთ. ხელზე მკლავის მიდამოში, ხოლო ფეხზე ბარძაყის მიდამოში.

ი) ლახტის დადება არ შეიძლება შიშველ კანზე, აუცილებლად დაფარეთ ადგილი რაიმე ნაჭრით ან ბინტის საფენით.

კ) პირველადი სამედიცინო დახმარების ყუთში მოთავსებულია ლახტი, რომელსაც აქვს შესაბამისი მომჭერი და ჩამკეტი

ლ) თუ აღნიშნული ლახტი არ მოიპოვება, მაშინ ლახტის დადებისას ვაკეთებთ ერთ ჩვეულებრივ კვანძს, ზემოდან ვადებთ მყარ წვრილ საგანს და ვაფიქსირებთ მეორე კვანძით (ანუ ვკმნით ბერკეტს). ბერკეტის ნელი ტრიალის საშუალებით ვუჭერთ ლახტს მანამ, სანამ არ შეჩერდება სისხლდენა.

მ) სისხლდენის შეჩერების შემდეგ ლახტზე ან ხელზე ვაწერთ ლახტის დადების დროს.

ნ) ლახტის შეხსნა უნდა მოხდეს მხოლოდ სამედიცინო დაწესებულებაში, შესაბამისი კვალიფიკაციის ექიმის მიერ.

2. მცირე ჭრილობის შემთხვევაში:

ა) გაიკეთეთ სამედიცინო ხელთათმანი და დააფინეთ სტერილური დოლბანდი ჭრილობაზე.

ბ) ეცადეთ რამდენიმე წუთის განმავლობაში ნაკაწრზე დაწოლით შეაჩეროთ სისხლდენა.

გ) ჭრილობა გულმოდგინედ გაასუფთავეთ წყლითა და საპნით. თუ შესაძლებელია ნაკაწრზე 5 წუთის განმავლობაში იდინოს სუფთა, თბილმა, გამდინარე ონკანის წყალმა.

დ) დაამუშავეთ ჭრილობის ირგვლივ კანი სპირტში დასველებული ბინტით.

ე) ჭრილობაში ჩაასხით წყალბადის ზეჟანგის რამოდენიმე წვეთი და გაამშრალეთ სტერილური ბინტით.

ვ) სტერილური დოლბანდი დააფარეთ ჭრილობას და შეახვიეთ, რათა შეინარჩუნოთ ტენიანობა და თავიდან აიცილოთ გამოშრობა.

მუხლი 5. დამწვრობა

1. დამწვრობა არის რბილი ქსოვილების სპეციფიური დაზიანება. დამწვრობის დროს საფრთხე ექმნება კანის ზედაპირს ან მთლიანად კანს, ცხიმოვანი შრის, კუნთებისა და ძვლის ჩათვლით. ძირითადად გამოყოფენ დამწვრობის 3 ხარისხს: I ხარისხის (ზედაპირული), II ხარისხის (ნახევრად ღრმა) და III ხარისხის (ღრმა დამწვრობა) დამწვრობას.

2. **I ხარისხის დამწვრობა** - დამწვარია მხოლოდ კანის ზედა ფენა. ახასიათებს სიწითლე და გამოშრობა. როგორც წესი მტკივნეულია და შესაძლოა დამწვარი ადგილი შესივდეს. ხშირ შემთხვევებში 1 კვირის ვადაში ხორცდება, ნაიარევის დარჩენის გარეშე.

3. **II ხარისხის დამწვრობა** - დამწვარია კანის ზედაპირული შრეები. ახასიათებს სიწითლე, შესიება და როგორც წესი მტკივნეულია. ხშირად ჩნდება წყლულები, რომელიც შესაძლოა გასკდეს და დაიღვაროს სითხე.

4. **III ხარისხის დამწვრობა** - დამწვარია კანის ყველა შრე, აგრეთვე ყველა ან რამდენიმე კანქვეშა ქსოვილი, როგორცაა ცხიმი, კუნთი, ძვლები ან ნერვები. ღრმა დამწვრობის დროს კანი ხდება მოყავისფრო ან მოშავო ფერის, საიდანაც რბილი ქსოვილის შიდა ფენა თეთრად მოჩანს. ასეთი დამწვრობა შეიძლება იყოს ძალიან მტკივნეული ან უმტკივნეულო.

5. დამწვრობის მიღების შემთხვევაში საჭიროა:

ა) აუცილებლად მიმართეთ ექიმს/დამწვრობის ცენტრს, თუ ამის საშუალება არსებობს ან/და დარეკეთ სასწრაფო/გადაუდებელი დახმარების ნომერზე **112**

- ბ) გადაიყვანეთ დაზარალებული დამწვრობის წარმოშობის წყაროდან მოშორებით.
- გ) შეამოწმეთ ხომ არ არსებობს სიცოცხლისთვის საშიში გარემოებები.
- დ) რაც შეიძლება სწრაფად გააგრძელეთ დამწვრობის ადგილი, წყლის დიდი, გამდინარე ნაკადით, სანამ ტკივილი არ განელდება.
- ე) დამწვრობა დაფარეთ სტერილური დოლბანდით, ისე რომ ზედმეტად არ მოუჭიროთ.
- ვ) არ გამოიყენოთ ყინული ან ყინულიანი წყალი დამწვრობისას, ვინაიდან ასეთმა საშუალებებმა შესაძლოა გამოიწვიოს ტემპერატურის სწრაფი დაცემა და ქსოვილების დაზიანება.
- ზ) არ შეეხოთ დამწვრობას რაიმე სხვა საგნით, გარდა სუფთა დოლბანდისა.
- თ) არ მოაცილოთ დამწვრობის ადგილას მიკრული მატერია.
- ი) არ ეცადოთ გაწმინდოთ ღრმა დამწვრობა.
- კ) არ გახეთქოთ დამწვრობისას წარმოქმნილი წყლულები.
- ლ) არ გამოიყენოთ რაიმე სახის მალამო ღრმა დამწვრობის დროს.

მუხლი 6. ქიმიური დამწვრობა

1. ქიმიური დამწვრობის დროს უნდა გახსოვდეთ, რომ ქიმიური ნივთიერება სხეულზე განაგრძობს წვას, ამიტომ თქვენ რაც შეიძლება მალე უნდა მოაცილოთ ეს ნივთიერება დაზიანებულის სხეულს. ქიმიური დამწვრობის შემთხვევაში და იმოქმედეთ შემდეგი წესებით (ინსტრუქციით):
 - ა) თუ დამწვრობა გამოიწვია მშრალმა ქიმიურმა ნივთიერებამ, მოაშორეთ ეს უკანასკნელი ხელთათმანის ან პირსახოცის გამოყენებით, ასევე დაზარალებულის სხეულს მოაცილეთ ნებისმიერი ქსოვილი, რომელიც ასეთი ნივთიერებითაა დასვრილი.
 - ბ) სიფრთხილე გამოიჩინეთ დამწვარი ადგილის წყლით დაბანისას, რათა ქიმიური ნივთიერება არ მოხვდეს თქვენს სხეულზე ან არ გადაიტანოთ იგი დაზარალებულის სხეულის სხვა ნაწილზე!
 - გ) დაახლოებით 20 წუთის განმავლობაში ან სასწრაფო დახმარების მოსვლამდე გააგრძელეთ დამწვრობა გამდინარე წყლის დიდი ნაკადით.

დ) თუ ქიმიური დამწვრობა შეეხო თვალის მიდამოს, დაიბანეთ/დაბანეთ იგი

დაზარალებულს სამედიცინო პერსონალის მოსვლამდე. ამისათვის დაზარალებულს დაახრევინეთ თავი ისე, რომ წყლის ნაკადის მიშვებისას დაზიანებული თვალი უფრო ქვემოთ აღმოჩნდეს, ვიდრე ჯანმრთელი, შესაბამისად თავიდან აიცილოთ ამ უკანასკნელის დასველება.

ე) შესაძლებლობის შემთხვევაში, შემდგომი ქიმიური რეაქციის თავიდან ასაცილებლად, გახადეთ დაზარალებულს ტანისამოსი, რომელსაც ქიმიურ ნივთიერებებთან შეხება ჰქონდა.

ვ) გახსოვდეთ, რომ ქიმიური დამწვრობისას დახმარების აღმოჩენისას ნივთიერების გარკვეული ნაწილი შეიძლება თქვენც შეისუნთქოთ, რამაც შესაძლოა გამოიწვიოს სასუნთქი გზების და ფილტვების დაზიანება.

მუხლი 7. ჭრილობა მუცლის დრუში

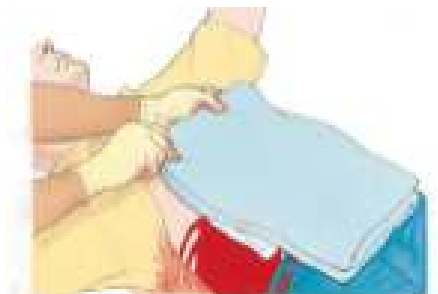
1. მუცლის დრუს ნებისმიერი ფორმის ჭრილობის შემთხვევაში, დაუყოვნებლივ დარეკეთ სასწრაფო/გადაუდებელი დახმარების ნომერზე **112** და მის მოსვლამდე:

ა) ჩაიცვით ერთჯერადი ხელთათმანები, სასურველია სტერილური ან/და დაიმუშავეთ ხელები სპირტის შემცველი სითხით.

ბ) ნელ-ნელა დავაწვინოთ ტრამვირებული ზურგზე, თუ ეს შესაძლებელია.

გ) არ დააწვეთ ღია ჭრილობაზე.

დ) არ ჩააბრუნოთ ჭრილობიდან ამოვარდნილი ორგანოები შიგნით(მაგალითად ნაწლავები).

ე) გაანთავისუფლეთ ჭრილობა ტანსაცმლისაგან.

ვ) ფრთხილად დააფინეთ სუფთა, ნოტიო საფენი ჭრილობაზე.

ზ) საფენზე, ზემოდან დააფინეთ ცელოფანი და დააფიქსირეთ იგი კანზე ლეიკოპლასტიკით.

მუხლი 8. გველის ნაკბენი (შხამიანი)

1. საქართველოში შხამიანი გველები ძალიან მცირეა. მათგან საშიშია გიურზა(სურათზე - ღია

ფერის) და კავკასიური გველგესლა (სურათზე - მუქი ფერის).

2. ნაკბენით გამოწვეული ფატალური შემთხვევები ძირითადად განპირობებულია დაკბენილი პირის ალერგიული რეაქციით, სუსტი ჯანმრთელობით ან დაგვიანებული სამედიცინო დახმარების მიღებით. ფატალური შედეგის თავიდან ასაცილებლად საჭიროა:

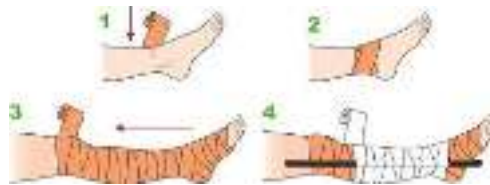
ა) დარეკეთ სასწრაფო/გადაუდებელი დახმარების ნომერზე **112**

ბ) ჩამოხანეთ ჭრილობა.

გ) დაადეთ ელასტიური დამწოლი ნახვევი, რათა შეანელოთ შხამის გავრცელება ლიმფური სისტემის გზით

დ) შეამოწმეთ კიდურის მგრძნობელობა, ტემპერატურა, ფერი

ე) სახვევმა უნდა დაფაროს სხეულის დიდი ნაწილი, როგორცაა მკლავი ან წვივი. გამოიყენეთ რვიანისებრი ნახვევი მუხლის ან კოჭის სახსრებითვის.

ვ) სახვევის დადების შემდეგ დაზიანების ზემოთ და ქვემოთ შეამოწმეთ მგრძნობელობა, ტემპერატურა, ფერი, განსაკუთრებით ხელისა და ფეხის თითებზე. მისი შემოწმება სახვევის დადებამდე და მის შემდეგ დაგეხმარებათ გაიგოთ მგრძნობელობის დაკარგვა დაკავშირებულია არსებულ დაზიანებასთან თუ სახვევის კომპრესიასთან.

ზ) შეამოწმეთ სახვევის სიმჭიდროვე. სახვევის ქვეშ თითი ადვილად უნდა თავსდებოდეს, მაგრამ არა ძალიან თავისუფლად.

თ) შეინარჩუნეთ დაზიანებული არე მოსვენებულ მდგომარეობაში. დაზარალებულმა,

მხოლოდ უკიდურესი აუცილებლობისას უნდა იაროს - ნაკბენის შემთხვევაში, სხეულის მოძრაობა ხელს უწყობს შხამის სისხლში გადაადგილებას

ი) თუკი არსებობს საშუალება, იმისა რომ დაზარალებული სასწრაფო დახმარების მოსვლამდე უფრო მალე თავად გადაიყვანოთ სამედიცინო დაწესებულებაში, განახორციელეთ აღნიშნული ქმედება

კ) არ დაადოთ ყინული!

ლ) არ გაკვეთოთ ჭრილობა!

მ) არ ეცადოთ ნაკბენიდან შხამის ამოღება/გამოწოვას!

ნ) დაიმახსოვრეთ! შხამიანი გველის ნაკბენს აღენიშნება 2 ნაჩხვლეტი, ხოლო არაშხამიანი გველის ნაკბენს- ოთხი ან მრავალი ნაჩხვლეტი.

ელექტრო ხელსაწყოების გამოყენება

მუხლი 1.ზოგადი ინფორმაცია

1. გაეცანით ელექტროხელსაწყოს ქარხნულ ინსტრუქციას და შეასრულეთ მისი მოთხოვნები.
2. ელექტრო ხელსაწყოს გამოყენება სასტიკად აკრძალულია ნებისმიერი თრობის ზემოქმედების ქვეშ (ალკოჰოლური, მედიკამენტური, ნარკოტიკული და ა.შ).
3. ელექტრო ხელსაწყოების გამოყენებამდე დარწმუნდით, რომ ხელსაწყო არის ქარხნულად გამართული და არ აღენიშნება გარეგანი დაზიანება.
4. აკრძალულია ელ.ხელსაწყოს გამოყენება ქარხნულად გათვალისწინებული დამცავი მოწყობილობის/აქსესუარის გარეშე!
5. ჩანგლისებრი შესაერთებელი უნდა იყოს გამართული და დაზიანების გარეშე.
6. ხელსაწყოს ელ.კაბელი უნდა იყოს ქარხნულად გამართული და დაზიანების გარეშე.
7. ელ. ხელსაწყო გამოყენებული უნდა იქნეს მხოლოდ დანიშნულებისამებრ.
8. გადახურების, გაუმართავი მუშაობის შემთხვევაში, შეაჩერეთ ელ.ხელსაწყოს გამოყენება და ამოიღეთ სამუშაო პროცესიდან .
9. არ ეცადოთ დაზიანებული/დეფექტიანი ელ.ხელსაწყოს თვითნებურად შეკეთებას!
10. აკრძალულია ელ.ხელსაწყოს დაერთება დენის წყაროსთან ჩანგლისებრი შესაერთებლის გარეშე!

11. მოარიდეთ ელ. ხელსაწყოს ნესტი/წყალი (ელექტრო შოკის მიღების საფრთხე).

12. ყოველთვის გამოიყენეთ პირადი დამცავი აღჭურვილობა: დამცავი ჩაფხუტი, დამცავი სათვალე/ფარი, დამცავი ხელთათმანები, დამცავი ფეხსაცმელები.(დამატებითი დამცავი აღჭურვილობის გამოყენება დამოკიდებულია ელ.ხელსაწყოს სახეობასა და შესასრულებელ სამუშაოზე).
13. ელ.ხელსაწყოს დენის წყაროსთან დაერთებამდე, დარწმუნდით რომ ხელსაწყო გამორთულია ხელსაწყოზე არსებული ჩამრთველ-გამომრთველით (**ON/OFF** უნდა იყოს დაყენებული **OFF**-ლილაკზე).
14. ელ. ხელსაწყოს ნებისმიერი კორექტირებისა თუ მასზე აქსესუარის შეცვლის პროცესამდე აუცილებლად გამორთეთ მოწყობილობა დენის წყაროდან!
15. სამუშაოს შესრულების შემდეგ, არ დატოვოთ ელ.ხელსაწყოები უყურადღებოთ. არ განათავსოთ ელ.სადენები ისეთ ადგილას სადაც მოძრაობა უწევს სხვა დასაქმებულებს ან/და ტექნიკას.
16. ელ. სადენი მთავრად მალა ტემპერატურას, წყალს, ზეთოვან სითხეს, ბასრ ზედაპირებსა და მოძრავ მექანიზმებს, რათა მინიმუმადე შემცირდეს აღწერილი სადენის დაზიანება.
17. შეინარჩუნეთ ელ. ხელსაწყოები, რომელიც გადმოგეცემთ გამოსაყენებლად - სუფთა და მოვლილ მდგომარეობაში.
18. ხელსაწყოები შეინახეთ მშრალ და უსაფრთხო/იზოლირებულ ადგილას.
19. აკრძალულია გაკვანძული/გადახლართული ელ.სადენიანი ხელსაწყოს გამოყენება/დენის წყაროზე დაერთება.
20. დარწმუნდით რომ სპეცტანსაცმელი და ინდივიდუალური დაცვის სხვა საშუალებები კარგად გაქვთ მორგებული, არაფერია ამობურცული და ჩამოკიდებული, რაც შეიძლება ჩაითრიოს ელექტროხელსაწყოს მბრუნავმა ნაწილმა და მხოლოდ ამის შემდეგ შეუდექით მუშაობას.
21. სამუშაოს დასრულების შემდეგ გამორთეთ ხელსაწყო ელ. ქსელიდან და შეინახეთ.

მუხლი 2. ელექტრო კუთხსახები

1. კუთხსახების არასწორმა/უსაფრთხოების წესების დარღვევით გამოყენებამ შესაძლოა გამოიწვიოს, როგორც მძიმე ფიზიკური ზიანი, ასევე ფატალური შედეგიც.

2. სამუშაოს დაწყებამდე გამოიყენეთ შემდეგი პირადი დაცვის აღჭურვილობა:

ა) დამცავი ჩაფხუტი.

ბ) ხმაურისგან დამცავი აღჭურვილობა/ყურის დამცავი.

გ) დამცავი რესპირატორი.

დ) დამცავი ხელთათმანები.

ე) დამცავი სახის ფარი / დამცავი სათვალე.

ვ) ამრეკლხაზიანი სამოსი (ტანის სრული დაფარვით).

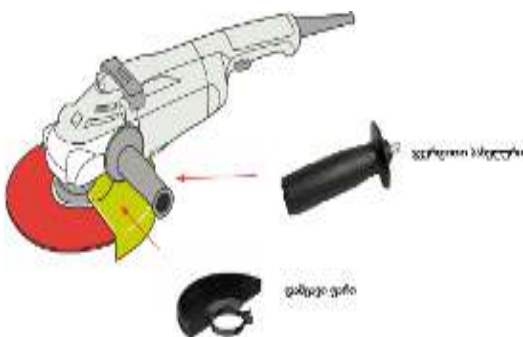
ზ) დამცავი ფეხსაცმელები.

3. სამუშაოს დაწყებამდე დარწმუნდით, რომ სამუშაო პერიმეტრზე შესაძლებელია უსაფრთხოდ მუშაობა (უსწორმასწორო ზედაპირი-ფეხის გადატრიალება / სრიალა ზედაპირი / აალებადი- ფეთქებაშიში სივრცე და ა.შ).

4. სამუშაო პერიმეტრი გაათავისუფლეთ ადვილად აალებადი და ფეთქებადსაშიში საგნებისა და ნივთიერებებისგან

5. აკრძალულია გვერდითი სახელურისა და დამცავი ფარის გარეშე ხელსაწყო გამოყენება!

6. ყოველთვის შეამოწმეთ კუთხსახებისთვის განკუთვნილი საჭრელი/სახეხი დისკი. ნებისმიერი დეფექტის შემთხვევაში(ზზარი,სინესტე,მოტეხილი ნაწილი და ა.შ) შეცვალეთ იგი გამართული/უდეფექტო ქვით
7. კუთხსახებს დაუმონტაჟეთ მხოლოდ მისთვის შესაფერისი ზომის საჭრელი/სახეხი დისკი
8. კუთხსახებს გააჩნია სხვადასხვა დანიშნულების და მატერიის საჭრელი/სახეხი დისკები. აღნიშნული ქვები გამოიყენეთ მხოლოდ მისი დანიშნულებისამებრ! (მაგალითად: საჭრელი დისკი არ უნდა იქნეს გამოყენებული სახეხი სამუშაოსთვის ე.წ „შლიფოვკისთვის“. იმ შემთხვევაში თუ საჭრელ დისკზე გვერდითა მხრიდან დავიტანთ რაიმე საგანს გასახეხად, აღნიშნულმა ქმედებამ შესაძლოა გამოიწვიოს მისი დაზიანება-გატეხვა და ადამიანის ჯანმრთელობის მძიმე დაზიანება).
9. მოითხოვეთ სამუშაოს შესაბამისი საჭრელი/სახეხი დისკი. წინააღმდეგ შემთხვევაში არ შეუდგეთ სამუშაოს და მიმართეთ შრომის უსაფრთხოების წარმომადგენელს.
10. საჭრელი/სახეხი დისკი არასდროს უნდა იქნეს გამოყენებული იმაზე მეტი ბრუნვის სიჩქარით ვიდრე ეს მწარმოებლის მიერ არის განსაზღვრული.
11. არ დაასველოთ/არ გამოიყენოთ ნამიანი ან დასველებული საჭრელი დისკი.
12. აკრძალულია ხელსაწყოს ჩართულ მდგომარეობაში დატოვება.
13. მაქსიმალურად მოარიდეთ ხელი/სხეულის ნაწილები მბრუნავი ქვისგან.
14. მუშაობის დროს, ნუ გამოიყენებთ ზედმეტ ძალას/ძალდატანებას.
15. იმ შემთხვევაში თუ კუთხსახები, რომელსაც დამონტაჟებული აქვს საჭრელი/სახეხი დისკი, ძირს დაგივარდათ, აუცილებლად ჩაანაცვლეთ იგი ახლით.
16. არ შეეხოთ ან/და არ დადოთ ძირს ხელსაწყო მბრუნავი ქვით! დაელოდეთ ბრუნვის გაჩერებას და შემდგომ განახორციელეთ მისი განთავსება
17. სამუშაოს დასრულების შემდეგ, არ შეეხოთ საჭრელ ქვას რამდენიმე წუთის განმავლობაში! საჭრელი ქვა შესაძლოა იყოს ცხელი/გახურებული და გამოიწვიოს სხეულის დამწვრობა.
18. აკრძალულია იმ საჭრელი ქვის გამოყენება, რომელიც არ არის გათვლილი კონკრეტულ სამუშაოზე (მეტალის საჭრეად გამოიყენეთ სპეციალურად მეტალის გასაჭრელი დისკი,

ხეხვითი სამუშაოსთვის - სპეციალური სახეხი დისკი და ა.შ).

19. აკრძალულია კუთხსახეხზე ხის საჭრელი პირის გამოყენება.

მუხლი 3. ელექტრო პორტატული ხელის საბურღი, სტაციონალური საბურღი და პერფორატორი

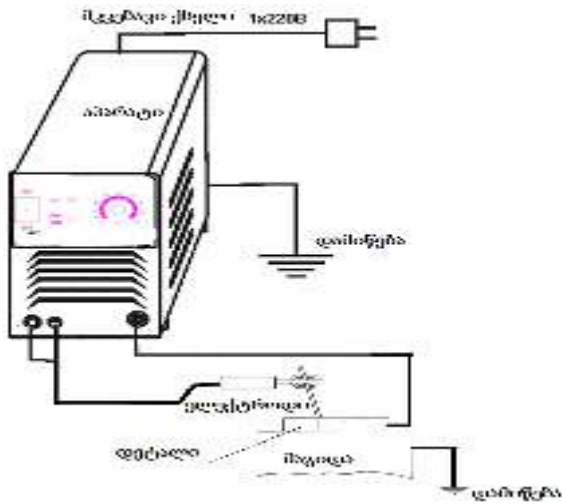

1. სამუშაოს დაწყებამდე დარწმუნდით, რომ ხელსაწყო არის ქარხნულად გამართული და არ აღენიშნება რაიმე სახის ვიზუალური ან/და მექანიკური ზიანი.
2. გაუმართავი/დეფექტის მქონე ხელსაწყო გამოყენება აკრძალულია.
3. ხელსაწყო აღჭურვეთ სამუშაო აქსესუარებით მანამ, სანამ დააერთებთ მას დენის წყაროსთან.
4. გამოიყენეთ შემდეგი ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები:
 - ა) დამცავი ჩაფხუტი.
 - ბ) დამცავი სათვალე.
 - გ) ხმაურისგან დამცავი აღჭურვილობა.
 - დ) რესპირატორი.
 - ე) დამცავი ხელთათმანები.
 - ვ) ამრეკლხაზიანი სამოსი.
5. სამუშაო პროცესში, ხელსაწყო დაიკავეთ ორივე ხელით (დაუმონტაჟეთ გვერდითი სახელური).
6. აკრძალულია საბურღი სამუშაოების წარმოება მისაღვამი კიბის გამოყენებით.
7. გასაბურღი დეტალი მყარად დაამაგრეთ სადგარზე და მხოლოდ ამის შემდეგ

შეუდექით ბურღვას.

8. გამოიყენეთ მხოლოდ ის საბურღი პირები, რომელიც ზუსტად შეესაბამება საბურღ მასალას.
9. ბურღის პირის შეცვლამდე, გათიშეთ ხელსაწყო დენის წყაროდან.
10. არ შეეხოთ ახლად გამორთულ/გაჩერებულ ბურღის პირს! (დამწვრობის მიღების საშიშროება).
11. ხელები/სხეულის ნაწილები მოარიდეთ მბრუნავ მექანიზმსა და საბურღ პირს.
12. მოარიდეთ საბურღი ხანგრძლივ მუშაობას. აღნიშნულმა შესაძლებელია გამოიწვიოს ძრავის გადახურება.
13. მუშაობის დროს, ნუ გამოიყენებთ ზედმეტ ძალას/ძალდატანებას.
14. არ განახორციელოთ საბურღი სამუშაოს დაწყება თავიდანვე მაქსიმალური სიჩქარით! დაიტანეთ საბურღი პირი გასაბურღ ზედაპირზე და ზომიერად მოუმატეთ ბრუნვის სიჩქარეს.
15. არ დაფაროთ ბურღის ძრავთან არსებული სავენტისა და სავენტის ქრილები.
16. სამუშაოს დასრულების შემდეგ, არ შეეხოთ ან/და არ დადოთ ძირს ხელსაწყო მბრუნავი პირით! დაელოდეთ ბრუნვის გაჩერებას და შემდგომ განახორციელეთ მისი შენახვა/განთავსება.
17. სტაციონალური ბურღით მუშაობისას დამატებით დარწმუნდით, რომ ხელსაწყო სამუშაო არე აღჭურვილია დამცავი ფარით, ხოლო გარსაცმით უნდა იყოს აღჭურვილი ხელსაწყო ბრუნის გადაცემის მოწყობილობა (ღვედური თუ კბილანური), ასევე უნდა გამოიყენოთ ზემოაღნიშნული ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები.
18. პერფორატორით მუშაობისას დამატებით გამოიყენეთ ვიბრაციის საწინააღმდეგო ხელთათმანები.
19. კედლის ან სხვა საგნის გაბურღვისას დარწმუნდით, რომ გასაბურღ ადგილას არ გადის ელ. სადენი და მხოლოდ ამის შემდეგ შეუდექით ბურღვას.

მუხლი 4. ელექტროსაშემდუღებლო აპარატი

1. სამუშაოს დაწყებამდე სამუშაოების ხელმძღვანელი ვალდებულია ჩაუტაროს პერსონალს მიზნობრივი ინსტრუქტაჟი უსაფრთხოების ზომების შესახებ.
2. საშემდუღებლო სამუშაოების წარმოება ნებადართულია მხოლოდ კარგად განიავებად სივრცეებში.
3. საშემდუღებლო სამუშაოების წარმოებისას შედუღების ზონა (შედუღების რკალი, მდნარი ლითონი) არის ელექტროსაშემდუღებლის შესაძლო დაზიანების წყარო შედუღების რკალის გამოსხივებისგან, სითბოსგან და მდნარი ლითონის ნაპერწკლებისგან.
4. შედუღების დროს გამოსხივებისგან, გამდნარი ლითონის ნაპერწკლებისგან თავლების, სახის, თავისა და კისრის კანის დასაცავად, აგრეთვე ლითონის ორთქლის, წიდის და აეროზოლების პირდაპირი ზემოქმედებისაგან სასუნთქი ორგანოების ნაწილობრივი დასაცავად, აუცილებელია შუშის ფილტრიანი დამცავი ფარის გამოყენება. სამუშაოების ჩატარებისას ასევე გამოიყენე ბრეზენტის სპეცტანსაცმელი და სხვა ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები (ბრეზენტის ხელთათმანი, ტყავის ფეხსაცმელი, რესპირატორი), იქონიე ისინი სუფთა და გამართულ მდგომარეობაში და შეინახე ამისთვის სპეციალურად გამოყოფილ ადგილას.
5. შედუღების ზონიდან 20 მეტრის მანძილზე (რკალის გამოსხივება მხედველობისთვის საშიშია 20 მ-მდე მანძილზე) მყოფმა ყველა დამხმარე თუ სხვა სამუშაოთ დაკავებული პირი უნდა აღიჭურვოს შესაბამისი სათვალეებით და ფილტრებით.
6. სათავსების იატაკი, სადაც მოწყობილია მუდმივი ადგილები ელექტროსაშემდუღებლო სამუშაოების ჩასატარებლად უნდა იყოს უწყვი მასალის. სათავსებში, სადაც წარმოებს დეტალების შედუღება წინასწარი გახურების გარეშე, უნდა მოეწყოს ფენილი უწყვი მასალისგან და გამოირიცხოს ნაპერწკლების და ნალვენტების წვად წედაპირებზე მოხვედრა.
7. აკრძალულია ელექტროსაშემდუღებლო დანადგარის დამიწების გარეშე გამოყენება.
8. სადენები განთავსდეს ისე, რომ დაცული იყოს მექანიკური დაზიანებისაგან და მაღალი

ტემპერატურის ზემოქმედებისგან, ასევე მოარიდეთ სადენები ნესტიან არეს.

9. სამუშაოს დასრულების შემდეგ გამორთეთ დანადგარი ელექტროქსელიდან და შეინაზე.

მუხლი 5. სალესი/სახეხი დაზგა

1. დაზგის მთავარი აქტიური ელემენტია აბრაზიული დისკი.
2. დარწმუნდით, რომ დაზგა არჭურვილია დამცავი ფარებით და გარსაცმით, დამიწებულია და მხოლოდ ამის შემდეგ შიუდექით საქმიანობას.
3. აკრძალულია დამუშავების ტექნოლოგიის დარღვევა, მათ შორის საშიში მეთოდების გამოყენება.
4. მუშაობის დროს, ნუ გამოიყენებთ ზედმეტ ძალას/ძალდატანებას და მკვეთრ მოძრაობებს.
5. მცირე დეტალების დასამუშავებლად გამოიყენეთ სპეციალური დამჭერები.
6. არ გამოიყენოთ სალესი ქვის გვერდითი ზედაპირი თუ სალესი ქვა არ არის განკუთვნილი ასეთი სამუშაოებისთვის.
7. გამოიყენეთ შემდეგი პირადი დაცვის აღჭურვილობა:
 - ა) ზამბისგან დამზადებული სპექტანსაცმელი.
 - ბ) დამცავი ჩაფხუტი.
 - გ) ხმაურისგან დამცავი აღჭურვილობა/ყურის დამცავი.
 - დ) დამცავი რესპირატორი.
 - ე) დამცავი სახის ფარი / დამცავი სათვალე.
 - ვ) დამცავი ფეხსაცმელები.

დასუფთავება/დალაგების განმახორციელებელი პერსონალისთვის

მუხლი 1. დასუფთავება/დალაგების განმახორციელებელი პერსონალის ვალდებულები და აკრძალვები

დასუფთავება/დალაგების განმახორციელებელი პერსონალი ვალდებულია:

- ა) მოვალეობის შესრულების დაწყებამდე გაიაროს შესავალი ინსტრუქტაჟი შრომის უსაფრთხოებაში;
- ბ) იხელმძღვანელოს შრომის უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული ინსტრუქციებით, სამართლებრივი ნორმებითა და სხვა წესებით და დაემორჩილოს დამსაქმებლის მიერ დადგენილ სამუშაო პროცედურებს;
- გ) შეასრულოს სამუშაო და გამოიყენოს სამუშაო ინვენტარი, ქიმიური ნივთიერებები და სხვა საშუალებები ინსტრუქციებისა შესაბამისად;
- დ) კუთვნილებისამებრ, ინსტრუქციების შესაბამისად, გამოიყენოს ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები (ხელთათმანი, მტვრისგან დამცავი ნიღაბი, სათვალე, წინსაფარი, უსაფრთხოების ღვედები და სხვა);
- ე) დაიცვას დამსაქმებლის, შრომის უსაფრთხოების სპეციალისტის, უნივერსიტეტის ექიმისა და ზედამხედველი ორგანოს განკარგულებები, მითითებები და რეკომენდაციები შრომის უსაფრთხოებასთან დაკავშირებულ საკითხებზე;
- ვ) არ გამოცხადდეს სამუშაოზე ალკოჰოლური, ნარკოტიკული, ტოქსიკური ან ფსიქოტროპული სიმთვრალის მდგომარეობაში და სამუშაოს შესრულებისას არ მოიხმაროს ასეთი მდგომარეობის გამომწვევი ნივთიერებები;
- ზ) დაემორჩილოს სამუშაო სივრცეში თამბაქოს მოხმარების შესახებ აკრძალვებს;
- თ) ნაგვის ასაღებად გამოიყენოს შესაბამისი ინვენტარი (ცოცხი, აქანდაზი);

ი) მტვერსასრუტი და სხვა ელექტროსაწმენდი ხელსაწყოს გამოყენების წინ შეამოწმოს გამართულობაზე, ასევე ელ. კაბელის და ელ. ჩანგლის დეფექტებზე.

კ) მტვერსასრუტის და სხვა ელექტროსაწმენდი ხელსაწყოს მტვერის დამჭერი ტომრების და სხვა შესაცვლელი დეტალების მოხსნა/დაბნევა განხორციელდეს მხოლოდ დენის წყაროდან გამორთულ მდგომარეობაში;

ლ) ელექტროსაწმენდი ხელსაწყოების ელ. ქსელიდან გამოვრთვისას ერთ ხელი მოვკიდოთ ელ. ჩანგალს, მეორე ხელით დავიჭიროთ როზეტი.

მ) ზამთრის პერიოდში თოვლისა და ყინულისგან უნივერსიტეტის შემოსასვლელების, გარე კიბეების გასაწმენდად გამოიყენოს შესაბამისი ინვენტარი (ნიჩაბი, ყინულსამტვრევი, ცოცხი);

ნ) მიაქციოს ყურადღება და მოუფრთხილდეს ეზოს პერიმეტრზე არსებულ გამწვანებას;

ო) ბალახის საცელაცვი ტრიმერის გამოყენების დროს, მომატებული ხმაურისგან თავის დასაცავად გამოიყენოს ხმაურმხშობი, გამტვერიანების დროს შესაბამისი რესპირატორი და შესაძლო ასხლეტილი მყარი ნაწილაკებისაგან დასაცავად - სახის დამცავი ფარი;

პ) სამუშაო პროცესი განხორციელოს სპეცტანსაცმლით; ჟ) სიმაღლეზე სამუშაოს დაწყების წინ შეამოწმოს ქარხნულად დამზადებული გასაშლელი კიბეების ვარგისიანობა, ზედაპირული შემოწმებით დარწმუნდეს კიბის ვარგისიანობაში, მდგრადობაში, გამძლეობაში.

რ) დახურული ელექტრო როზეტები, გაიწმინდოს მხოლოდ მშრალი ჩვრით.

1. პერსონალს ეკრძალება:

ა) ნაგვის/ნარჩენის დაწვა;

ბ) ისეთი სამუშაოს შესრულება, რომელიც არ შედის მათ ფუნქცია-მოვალეობაში;

გ) სამუშაო აღჭურვილობის (ინვენტარის/ინსტრუმენტების) თვითნებურად შეკეთება/მოდიფიცირება;

დ) სამუშაო ინვენტარის/ინსტრუმენტების უყურადღებოდ დატოვება;

ე) სიმაღლეზე მუშაობა უსაფრთხოების ღვედების, ქამრის და თავის დამცავი ჩაფხუტის გარეშე;

ვ) ქსელში ჩართული ელექტროხელსაწყო (მ.შ. ჭაღების) დასუფთავება.

3. საფრთხეები და შესაძლო რისკები

1. საფრთხე - ფიზიკური შრომა, საყოფაცხოვრებო ქიმიკატები, სიმაღლეზე მუშაობა (ნაგვის ხელით აღება, თოვლისა და ყინილისგან გასუფთავება, ბუჩქების და ხეების ბაღის მაკრატლით გაკრეჭა, დასუფთავებისას ქიმიკატების გამოყენება, ჭაღების, კედლების და მინების გაწმენდა) რისკები - საყრდენ-მამოძრავებელი აპარატის და ფუნქციური სისტემების დაზიანება, ინტოქსიკაცია, სხეულის სხვადასხვა სახის დაზიანება, ელექტროშოკი;

4. სამუშაოს დაწყების წინ

1. შეამოწმე სამუშაო ინვენტარის და ინსტრუმენტების მდგომარეობა;
2. დარწმუნდი, რომ სამუშაო არეალში არ იმყოფება სხვა პირი (განსაკუთრებით საშიში სამუშაოს შესრულების დროს);
3. დარწმუნდი დასალაგებელი ტერიტორიის უსაფრთხოებაში;
4. ჩაიცვი სპეცტანსაცმელი;
5. საჭიროებისამებრ გამოიყენე ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები;
6. მიიღე ინფორმაცია საფრთხის შემცველი ფაქტორების შესახებ;

5. ქიმიკატებთან მუშაობა

1. ქიმიკატებთან მომუშავე პერსონალს წარმოადგენს პერსონალი, რომელიც უზრუნველყოფს პროცესების სტანდარტების შესაბამისად წარმართვას, უზრუნველყოფს საწყობებსა და საწარმოო ზონებში საჭირო ადგილებზე ქიმიური მასალების გამოყენებას MSDS-ის (მასალის უსაფრთხოების პასპორტის) შესაბამისად. ასუფთავებს გარემოს და კონტაქტი აქვს ნარჩენებთან.

ეს პერსონალია დამლაგებლები.

2. ქიმიკატებთან მომუშავე პერსონალის დაზიანების მიზეზი შეიძლება გახდეს აგრესიული ქიმიური სუბსტრატები, მჟავები, ტუტეები, მარილები და სხვა.
3. პერსონალმა შეიძლება მიიღოს შემდეგი დაზიანება: კანის, სასუნთქი გზების, თვალის დამწვრობა, გაღიზიანება, შესუნთქვის, გაშხეფების, შესხმის გამო, ასევე, ქიმიური მოწამვლა, ალერგიული შეტევა და ანაფილაქსიური შოკის განვითარება. შეიძლება შეისუნთქოს გადაჭარბებული რაოდენობის ქიმიური საშუალება.
4. შესაძლებელია პერსონალის შეცდომის, დანადგარების მწყობრიდან გამოსვლის, ან სხვა შემთხვევითი მიზეზის გამო ტოქსიური აირის, წვადი და თხევადი ნივთიერებებისაგან მოხდეს მოწამვლა, ალერგიული რეაქცია, გონების დაკარგვა, დამწვრობა და სხვა ტრამული დაზიანება.

6. აუცილებელი პრევენციული ღონისძიებები რისკების შესამცირებლად

1. ინფორმაცია ქიმიკატების უსაფრთხოების შესახებ - MSDS (მასალის (ქიმიკატის) უსაფრთხოების პასპორტი) ხელმისაწვდომი უნდა იყოს ქიმიკატის შენახვის და გამოყენების ადგილას. MSDS - ინახება მატერიალური რესურსების მართვის დეპარტამენტის დასუფთავების განყოფილების უფროსთან. MSDS-ის ასლები უნდა ჰქონდეს აგრეთვე დასუფთავება/დალაგების განმახორციელებელ პერსონალს სამუშაო ადგილზე იმ შემთხვევისათვის, თუ საჭირო გახდა დაზიანებული პერსონალის დახმარება.
2. მატერიალური რესურსების მართვის დეპარტამენტის დასუფთავების განყოფილების უფროსი უნდა აკონტროლოს და დარწმუნებული იყოს, რომ ყველა ქიმიკატი მოთავსებულია ორიგინალურ შეფუთვაში.

7. პერსონალმა უნდა იცოდეს:

- ა) როგორ უნდა აირიდონ თავიდან სახიფათო ქიმიკატის გავლენა - ქიმიკატები გამოვიყენოთ მინიმალური რაოდენობით და გამოვიყენოთ ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები;
- ბ) მექანიზმები, რომლითაც ხდება საფრთხის არიდება - ქიმიკატის მავნე თვისებების ცოდნა და შესაბამისი ინდივიდუალური დაცვის საშუალებების გამოყენება;
- გ) პროცედურები, რომელიც უნდა შესრულდეს პერსონალის დაზიანების შემთხვევაში - უნდა მოხდეს დაზიანებული ადგილის ჩამოხანა, პერსონალი უზრუნველყოფილი უნდა

იყოს თვალის ამოსაბანი შხაპით;

დ) ეტიკეტების განმარტება და ინფორმაცია (MSDS) - მასალის (ქიმიკატის) უსაფრთხოების პასპორტი მოიცავს ინფორმაციას მისი მავნე თვისებების შესახებ, რაც დაგვეხმარება მავნე გავლენებისგან პრევენციაში;

ე) სათანადო შენახვის და ეტიკეტირების პროცედურები - ყელა ქიმიკატი უნდა ინახებოდეს ორიგინალურ შეფუთვაში, რათა გამოირიცხოს მისი შეცდომით ხმარება;

ვ) ლატექსის მიმართ მგრძობიარე პერსონალმა გამოიყენოს არალატექსის ან ფხვნილის გარეშე ხელთათმანები;

ზ) დაიცავით ქიმიკატებთან მუშაობის უსაფრთხოების წესები;

თ) გამოიყენეთ ბარიერები: ხელთათმანები, დამცავი სათვალეები, რესპირატორი, სამუშაო ტანსაცმელი;

ი) დაიბანეთ ხელი და სხეულის ღია ნაწილები ყოველთვის, როცა კონტაქტში იქნები ქიმიკატთან;

8 . ინდივიდუალური დაცვის საშუალებებია:

ა) სპეცტანსაცმელი;

ბ) ხელთათმანი;

გ) დამცავი სათვალე;

დ) რესპირატორი;

ე) უსაფრთხოების ღვედები და ქამარი;

ვ) თავის დამცავი ჩაფხუტი;

ზ) ხმაურმხშობი;

თ) სახის დამცავი ფარი;

(შენიშვნა ზემოაღნიშნული ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები არა პირველი, არამედ დაცვის უკანასკნელი საფეხურია. ხოლო დაცვის პირველი საშუალებაა იმ სტრატეგიის და ტაქტიკის შერჩევა, რომელიც მინიმუმამდე დაიყვანს რისკებს).

9. სამუშაოს დასრულების შემდეგ:

- ა) სამუშაო ინვენტარი/იარაღები/ქიმიკატები/სპეცტანსაცმელი შეინახე განცალკევებულად, შესაბამის ადგილებში ისე, რომ არ იყოს სხვა პირებისთვის ხელმისაწვდომი;
- ბ) დაასუფთავე კუთვნილი სამუშაო ადგილი;
- გ) შეუსაბამოების აღმოჩენის შემთხვევაში ინფორმაცია მიაწოდოს ადმინისტრაციას.

ინსტრუქტაჟი N6

მუხლი 1. ოფისის დასაქმებულთა შრომის უსაფრთხოების ინსტრუქტაჟი

1. ოფისის პირობებში მუშაობის დროს უნდა დაიცვა შემდეგი მარტივი წესები:

- ა) იყავი ყურადღებით გადაადგილების დროს;
- ბ) საშიშია მოძრაობის დროს კითხვა;
- გ) არ შეაკეთო ელექტრომოწყობილობა. შეატყობინე პასუხისმგებელ პირს;
- დ) სიგარეტის მოწევა აკრძალულია შენობაში ყველგან და ნებადართულია მხოლოდ ამისთვის განკუთვნილ ადგილზე. დარწმუნდი, რომ კარგად ჩააქრეთ ასანთი, სიგარეტი და ა.შ.
- ე) სასტიკად აკრძალულია ნარკოტიკის და ალკოჰოლიანი სასმელის შემოტანა ოფისში. ასევე, აკრძალულია ნარკოტიკის და ალკოჰოლის ზემოქმედების ქვეშ მყოფი პიროვნების ოფისის ტერიტორიაზე ყოფნა;
- ვ) არ გადაადგილო ხანძარსაწინააღმდეგო მოწყობილობები ოფისის ტერიტორიაზე, თუ ამის აუცილებლობა არ არსებობს;
- ზ) ყურადღებით გაეცანი და შეისწავლე ხანძარსაწინააღმდეგო და საევაკუაციო პროცედურები, იცოდე, სად არის უახლოესი საგანგაშო სისტემა, სად არის უახლოესი სახანძრო გასასვლელი, როგორ უნდა მოხდეს ოფისის ევაკუაცია;
- თ) ისწავლე ცეცხლმაქრის გამოყენების წესები;
- ი) განგაშის შემთხვევაში არ ჩავარდე პანიკაში, არ დაიწყო ზედმეტი მოძრაობები და სირბილი, შეინარჩუნე სიმშვიდე, ეცადე გამორთო ძირითადი ელექტროხაზი, არ დაიწყო პირადი და ოფისის ნივთების გამოტანა, დახურე კარებები და ფანჯრები და კედელზე

გაკრული საევაკუაციო გეგმის მიხედვით მიხედვით სასწრაფოდ დატოვე შენობა და მიდი თავშეყრის ადგილზე;

კ) კიბეზე მოძრაობისას, განსაკუთრებით ქვემოთ ჩასვლისას, აუცილებლად დაეყრდენი კიბის მოაჯირს;

ლ) არასოდეს დატოვო ნივთები კიბის საფეხურებზე;

მ) არასოდეს დატოვო იატაკზე დაგდებული წვეტიანი ნივთები, მასზე შეიძლება ვინმემ დააბიჯოს;

ნ) თავი აარიდე მძიმე ნივთების მაღალ თაროებზე შემოდებას;

ო) არასოდეს ჩაყარო წვეტიანი და ბასრი ნივთები ქალაქის სანაგვე ვედროებში, გახსოვდეს, რომ მათი დასუფთავებისას შეიძლება დაშავდეს დამლაგებელი;

პ) პრინტერების, ფაქსების და ქსეროქსების ქალაქით შევსებისას, ან გასუფთავების დროს დარწმუნდი, რომ ისინი გათიშულნი არიან ელექტროქსელიდან;

რ) არ შედგე ბორბლებიან სკამებზე სიმაღლიდან ნივთების ჩამოსაღებად;

ს) ისეთი ნივთები, როგორცაა საქალაქო დანა, ჭიკარტები, სტეპლერები, მაკრატელი - შეინახე უსაფრთხო ადგილას;

ტ) ოფისში გამოყენებული ქიმიკატების MSDS-ები (მასალის (ქიმიკატის) უსაფრთხოების პასპორტი) ხელმისაწვდომი უნდა იყოს პერსონალისთვის საჭიროების შემთხვევაში გამოყენებისათვის.

უ) სიფრთხილე დაიცავი ელექტროხელსაწყოებთან მუშაობის დროს, ყოველი დაზიანება მოახსენე ადმინისტრაციას, ან უსაფრთხოების სამსახურს;

ფ) ყურადღება მიაქციე, რომ სისტემა არ გადაიტვირთოს ზედმეტი მოწყობილობების ჩართვით;

ქ) დარწმუნდი, რომ საგნის (ტვირთის) გადატანისას ხედავ გზას;

ღ) მძიმე ნივთები მოათავსე დაბალ თაროებზე;

ყ) არ ჩახერგო გასასვლელელები;

შ) ნაგვის ურნები განათავსე უსაფრთხო ადგილზე, არ დაბლოკო სამომდრო გზები;

ჩ) უზრუნველყავი იატაკზე ან კიბეზე დაღვრილი სითხის (ჩაი, ყავა და სხვ.), მოწმენდა, რაც შეიძლება გახდეს ფეხის გაცურების მიზეზი;

ც) გაეცანი საევაკუაციო გეგმას, საგანგებო მართვის გეგმას და მითითებულ ტელეფონის ნომრებს;

დ) ხანძრის ან მიწისძვრის შემთხვევაში პანიკის გარეშე სწრაფად დატოვებთ შენობა და შეიკრიბეთ საევაკუაციო პუნქტზე;

წ) მიწისძვრის დროს თუ შენობის დატოვება შეუძლებელია, დადექით შენობის საყრდენ კედელში დატანებული კარის ღიობში. თუ იქ დადგომა შეუძლებელია, ან არასაიმედოა შენობის კედლები, თავი შეიფარეთ მაგიდის ქვეშ;

ჭ) მოერიდეთ ელექტროგადამცემ ხაზებთან სიახლოვეს ან, მათ ქვეშ დგომას;

ხ) გახსოვდეს! ძლიერი მიწისძვრის დროს ბიძგები რამოდენიმეჯერ მეორდება. ყველაზე საშიში პერიოდია მიწისძვრიდან პირველი 2-3 საათი;

2. კომპიუტერთან მუშაობა

1. სამუშაოს დაწყებამდე:

ა) დაათვალიერეთ და შეამოწმეთ, რომ მოწყობილობები სამუშაო რეჟიმშია, ელექტროსადენები არ არის გადახლართული, განათების დონე დამაკმაყოფილებელია, როზეტები გამართულია;

ბ) დარწმუნდით, რომ ელექტროგადამცემი სადენები არ ედებიან ბასრ და მჭრელ საგნებს. ასევე, არ დაუშვათ მაგიდის/სკამის ფეხის დადგმა/გამოდება ელექტროსადენზე, ინტერნეტის და ტელეფონის კაბელებზე;

გ) კომპიუტერის ჩართვისას, დაიცავით მოწყობილობის ჩართვის შემდეგი თანმიმდევრობა:

დ) ჩაირთოს ელექტრომომარაგება;

ე) ჩაირთეთ პერიფერიული მოწყობილობები (პრინტერი, მონიტორი, სკანერი და ა.შ.);

ვ) ჩაირთეთ კომპიუტერი (პროცესორი).

ზ) აღჭურვილობის, ინვენტარის, ელექტრული გაყვანილობის და სხვა გაუმართაობების შესახებ უნდა ეცნობოს უშუალო ხელმძღვანელს.

თ) პრობლემების აღმოფხვრამდე დაუშვებელია მუშაობის დაწყება.

2. კომპიუტერთან მუშაობისას ჯდომის ოპტიმალური წესი მოცემულია ქვემოთ მოყვანილ სურათზე. საჭიროების შემთხვევაში, შეცვალეთ სკამის/სავარძლის პოზიცია ისე, რომ გამოირიცხოს სხეულის დამაბულობა.

რა ზიანი შეიძლება მიაყენოს თქვენს ჯანმრთელობას კომპიუტერთან ჯდომის წესების დარღვევამ

3. მუშაობის პროცესში:

- ა) არ შეეხო ელექტრომოწყობილობას სველი ხელებით;
- ბ) მოკლე ჩართვაზე ეჭვის შეტანის შემთხვევაში ელექტრომოწყობილობა დაუყოვნებლივ გათიშე ქსელიდან და გაუმართაობის აღმოსაფხვრელად გამოიძახე კვალიფიციური პერსონალი;

- გ) დაიცავი თვალებიდან მონიტორამდე დაშორების რეკომენდირებული მანძილი - 60-70 სმ ფარგლებში;
- დ) გამოიყენე შესვენებები და შეასრულე სავარჯიშოები ფეხებისთვის;
- ე) თვალის კუნთების დაძაბულობის მოსახსნელად ყოველ 2 საათში ერთხელ გააკეთე თვალების ვარჯიში (გადაიტანე მზერა მონიტორიდან, მაგ. გადაიხედე ფანჯრიდან, დაათვალიერე არემარე, მზერა მიაბყარი, რიგ-რიგობით, შორს და ახლოს არსებულ ობიექტებს და მაქსიმალურად გაიმეორე ეს მოქმედა;
- ვ) კომპიუტერთან სწორი მუშაობისას აუცილებელია რომ შენარჩუნებული იყოს სწორი, პოზა.
- ზ) კომპიუტერთან მუშაობისას დაუშვებელია:
- თ) პროცესორის უკანა პანელზე შეხება, როდესაც დენი ჩართულია;
- ი) პერიფერიული მოწყობილობის ინტერფეისის კაბელების შეერთება/გადაერთება,
- კ) როდესაც დენი ჩართულია;
- ლ) მოწყობილობების ზედაპირებზე ფურცლების და სხვა საგნების დაწყობა;
- მ) კლავიატურის, ეკრანის, პრინტერის და ა.შ. დასველება;
- ნ) მოწყობილობის დამოუკიდებლად გახსნა და რემონტი.
- ო) ავარიულ სიტუაციებში:
- პ) ელექტროსადენების წყვეტის, აპარატურაში სითხეების მოხვედრის, დამწვრის სუნის და სხვა გაუთვალისწინებელი სიტუაციისას დაუყოვნებლივ გათიშე მოწყობილობა ელექტროქსელიდან და აცნობე უშუალო ხელმძღვანელს;
- ჟ) ნებისმიერი პროგრამული და ტექნიკური ხარვეზის შემთხვევაში აცნობე უშუალო ხელმძღვანელს;
- რ) მოწყობილობის აალების ან ხანძრის კერის შემჩნევის შემთხვევაში იმოქმედე სახანძრო უსაფრთხოების წესებით.
- ს) უბედური შემთხვევისას დაუყოვნებლივ აღმოუჩინე პირველად დახმარება დაშავებულს;
- ტ) მხედველობის მკვეთრი გაუარესების, ან საგნებზე ფოკუსირების შეუძლებლობის შემთხვევაში, დაუყოვნებლივ დატოვე სამუშაო ადგილი, შეატყობინე ხელმძღვანელს და მიმართავს ექიმს.
- უ) აცნობე უშუალო ხელმძღვანელს ნებისმიერი სიტუაციის შესახებ, რომელიც საფრთხეს უქმნის ადამიანების სიცოცხლესა და ჯანმრთელობას, ასევე, საკუთარი ჯანმრთელობის

მდგომარეობის გაუარესების შესახებ, მათ შორის მწვავე დაავადებების ნიშნების გამოვლენის შესახებ.

4. სამუშაოს დასრულებისას:

- ა) გამორთე მოწყობილობები ელექტრო ქსლიდან;
- ბ) მოწყობილობები მხოლოდ ქსელიდან გათიშვის შემდეგ გაწმინდე;
- გ) მოაწესრიგე სამუშაო ადგილი;
- დ) შეატყობინე ხელმძღვანელს ნებისმიერი გაუმართაობის შესახებ.

5. დამატებითი მოთხოვნები არქივებსა და ბიბლიოთეკებში მომუშავეთათვის

- 1. ძველ წიგნებთან და საარქივო მასალებთან მუშაობისას აუცილებლად გამოიყენე ხელთათმანები და რესპირატორი.
- 2. მაღალი თაროდან წიგნების ან საარქივო მასალების ჩამოღებისას გამოიყენე ქარხნულად დამზადებული გასაშლელი კიბე და ასვლისას და დგომისას შეინარჩუნე მასთან სამწერტილიანი კონტაქტი.
- 3. საცავებში მუშაობის დასრულების შემდეგ გათიშე განათება.
- 4. საცავებში აკრძალულია ელექტროგამათბობელი ხელსაწყოების გამოყენება.

სიმაღლეზე მუშაობის უსაფრთხოების წესები და სიმაღლეზე მუშაობისას დასაქმებულის თანმდევი ინსტრუქტაჟი

მუხლი 1. ზოგადი მოთხოვნები

1. სიმაღლეზე სამუშაოებს მიეკუთვნება ის სამუშაოები, სადაც არსებობს 2 მეტრის და მეტი სიმაღლიდან ვარდნის საფრთხე;
2. სიმაღლეზე მუშაობა წარმოადგენს მომეტებული საფრთხის შემცველ, მძიმე, მავნე და საშიშპირობებიან სამუშაოთა კატეგორიას და იქ დასაქმებული ყოველი პირი ვალდებულია სამუშაოს დაწყებამდე შრომის უსაფრთხოების სამსახურისაგან მიიღოს ინფორმაცია ტერიტორიაზე არსებული საფრთხეებისა და რისკების შესახებ;
3. დამსაქმებელი იღებს ვალდებულებას ჩაატაროს წინასწარი კონსულტაციები დასაქმებულ პირებთან სამუშაო გარემოს გაუმჯობესების/რეორგანიზების შესახებ და მათთან ერთად დაგეგმოს შესაბამისი ღონისძიებები.
4. სიმაღლეზე მუშაობისას შესაძლებელია შემდეგი ფაქტორების ზემოქმედება:
 - ა) სამუშაო ადგილის განლაგება მიწიდან (გადახურვის, იატაკის) დაშორებით მნიშვნელოვან სიმაღლეზე და დასაქმებულის შესაძლო გადმოვარდნა ან მასზე რაიმე საგნის გადმოვარდნა;
 - ბ) კონსტრუქციების ჩამოშლა (ხარაჩო, კიბეები და საკიდი ხარაჩო და სხვა დამხმარე მოწყობილობა);
 - გ) დაცურება (ზედაპირის მოყინვა, დანესტიანება, დაზეთოვნება);
 - დ) ელექტროდენი;
 - ე) მოძრავი მანქანები და მექანიზმები;
 - ვ) ქარის მომეტებული სიჩქარე (ღია სივრცეში მუშაობის პირობებში);
 - ზ) სამუშაო სივრცეში ჰაერის მაღალი ან დაბალი ტემპერატურა;
 - თ) მჭრელი საგნები;
 - ი) სამუშაო სივრცის არასაკმარისი განათება;
 - კ) ფიზიკური გადატვირთვა.
5. სიმაღლეზე დამოუკიდებლად მუშაობაზე დაიშვება პირი 18 წლის ასაკიდან, რომელსაც გააჩნია სათანადო ცოდნა და კომპეტენცია, ამასთან ფლობს შესაბამის მოწმობას, რომელმაც

გაიარა სამედიცინო შემოწმება და არა აქვს უკუჩვენებები, რათა შეასრულოს აღნიშნული სამუშაოები, შესავალი ინსტრუქტაჟი შრომის უსაფრთხოების დაცვის წესების შესახებ, ასევე ადგილზე გაიარა სწავლება ან/და სტაჟირება შესასრულებელი სამუშაოების თაობაზე. დასაქმებულები, რომლებიც პირველად დაიშვებიან მაღლივ სამუშაოებზე ვალდებულნი არიან ერთი წლის განმავლობაში იმუშაონ გამოცდილი თანამშრომლის უშუალო მეთვალყურეობის ქვეშ, რომლებიც დაინიშნებიან ხელმძღვანელობის ბრძანებით.

6. დასაქმებული, რომელიც დაიშვება სიმაღლეზე სამუშაოებზე ვალდებულია:

ა) შეასრულოს მხოლოდ ის სამუშაო, რომელიც განსაზღვრულია სამუშაო ან თანამდებობრივი ინსტრუქციით;

ბ) შეასრულოს შიდა განაწესით განსაზღვრული მოთხოვნები;

გ) დანიშნულებისამებრ გამოიყენოს ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები (დამცავი ქამარი, ჩაფხუტი, სასიგნალო ჟილეტი, სპეცტანსაცმელი, სპეცფეხსაცმელი, უსაფრთხოების ღვედი, დამცავი ბაგირი);

დ) დაიცვას შრომის უსაფრთხოებით გათვალისწინებული მოთხოვნები;

ე) დაუყონებლივ შეატყობინოს თავის უშუალო ან ზემდგომ ხელმძღვანელს იმ სიტუაციის შესახებ, რომელიც საფრთხეს უქმნის პიროვნების სიცოცხლეს და ჯანმრთელობას, მომხდარი ყოველი უბედური შემთხვევის, თავისი ჯანმრთელობის გაუარესების შესახებ;

ვ) გაიაროს სწავლება სამუშაოების შესრულების უსაფრთხო მეთოდების და პირველადი დახმარების აღმოჩენის თაობაზე;

ზ) გაიაროს შრომის უსაფრთხოების ინსტრუქტაჟი და მისი ცოდნის შემოწმება;

თ) გაიაროს პერიოდული სავალდებულო სამედიცინო შემოწმებები (მისი შრომითი საქმიანობის პერიოდში), ასევე აუცილებლობის შემთხვევაში არაგეგმიური შემოწმებები;

ი) იცოდეს ხანძარქრობის საშუალებების გამოყენება;

კ) შეეძლოს პირველადი დახმარების აღმოჩენა.

7. ღია სივრცეში სიმაღლეზე მუშაობა აკრძალულია:

ა) წვიმის დროს;

ბ) რეგლამენტით დადგენილი ჰაერის ტემპერატურის ზღვრული ნორმების გადაჭარბების დროს;

გ) ქარის სიჩქარის 10-12 მ/წ და მეტის დროს;

დ) ძლიერი თოვლიანობისა და ნისლის დროს;

ე) ზედაპირის ძლიერი გამყინვარების შემთხვევაში;

ვ) ალკოჰოლური, ნარკოტიკული და ფსიქოტროპული თრობის დროს.

ზ) ტრამვის მიღებისა და თავის შეუძლოდ გრძნობის შემთხვევაში დასაქმებული ვალდებულია დაუყოვნებლივ შეწყვიტოს სამუშაო, შეატყობინოს სამუშაოს ხელმძღვანელს და მიმართოს სამედიცინო დაწესებულებას;

თ) აღნიშნული ინსტრუქციის შეუსრულებლობის შემთხვევაში პასუხისმგებლობა ეკისრება დასაქმებულს.

მუხლი 2. მაღლივი სამუშაოს დაწყების წინ შესასრულებელი უსაფრთხოების წესები

1. სამუშაოს დაწყების წინ დასაქმებული ვალდებულია დაათვალიეროს სამუშაო ადგილი, მოაწესრიგოს იგი. გაათავისუფლოს ზედმეტი ნივთებისაგან, რომლებმაც შესაძლოა ხელი შეუშალოს საქმიანობის დროს;

2. სამუშაოს დაწყების წინ დასაქმებული ასევე ვალდებულია:

ა) დაათვალიეროს აღჭურვილობა, დამხმარე მოწყობილობები, რომლის გამოყენებასაც აპირებს და დარწმუნდეს მათ გამართულ მუშაობაში, ასევე შეამოწმოს გადასატანი კიბეების გამოცდის ვადები;

ბ) სამუშაოს დაწყების წინ შეამოწმოს ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები მათ შორის დამცავი ქამრის გამოყენებამდე უნდა დარწმუნდეს, რომ იგი შემოწმებულია გამძლეობაზე და დარწმუნდეს მის გამართულ მუშაობაში. დამცავი ქამრის კარაბინი უნდა იყოს აღჭურვილი ჩამკეტით, რომელიც უზრუნველყოფს მის გახსნას და მის სწრაფ ჩაკეტვას (არაუმეტეს 3 წამი), ასევე ერთი ხელით სანდო ჩაკეტვას და გახსნას, ხელზე წამოცმული დათბილული ხელთათმნის შემთხვევაშიც. დამცავი ქამარი ისეთი სიგრძის უნდა იყოს, რომ თავისუფლად შეიკრას წელზე;

გ) ჩაფხუტის გამოყენების წინ, იგი უნდა შემოწმდეს კორპუსის და შიგთავსის შესაძლო დაზიანების აღმოსაჩენად.

დ) დასაქმებული ვალდებულია იცოდეს სამუშაო ადგილის მოწყობის ძირითადი მოთხოვნები (იხ. საქართველოს მთავრობის დადგენილება №477 2017 წლის 27 ოქტომბერი - სიმაღლეზე მუშაობის უსაფრთხოების მოთხოვნების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე):

ე) დამცავი მოაჯირების მოწყობის წესები, კერძოდ დამცავი მოაჯირი და სახელურები უნდა დამონტაჟდეს ყველგან, სადაც არსებობს სიმაღლიდან ვარდნის პოტენციური საფრთხე;

ვ) მოთხოვნები ხარაჩოების მოწყობისა და ექსპლუატაციის მიმართ, კერძოდ დასაქმებული ვალდებულია გამოიყენოს სწორად დაპროექტებული, ქარხნულად დამზადებული და მოვლილი ხარაჩოები, რათა გამოირიცხოს მათი ჩამოშლა ან შემთხვევითი გამოძრავება.

დაუშვებელია ხარაჩოს აღმართვა, შეცვლა ან მოხსნა პასუხისმგებელი პირის ან მის მიერ დანიშნული პირის ზედამხედველობის გარეშე. ზედამხედველ პირს უნდა გააჩნდეს შესაბამისი გამოცდილება და კომპეტენცია. ხარაჩოს გამოყენებული მასალები გამოყენებამდე ყოველ ჯერზე უნდა მოწმდებოდეს.

ზ) სამუშაო პლატფორმები, წანწალები და ხარაჩოების კიბეები უნდა იყოს ისეთი ზომისა და კონსტრუქციის, რომ დასაქმებულები დაცული იყვნენ ჩამოვარდნისა და ჩამოცვნილი საგნებისგან. აკრძალულია უხარისხო/დეფექტური ბაგირების გამოყენება.

თ) მოთხოვნები დაკიდული ხარაჩოების მიმართ, კერძოდ დაკიდული ხარაჩოების ასაწევად ან დასაწევად ამწევი მოწყობილობის გამოყენება შესაძლებელია მხოლოდ შემდეგი წინაპირობების არსებობის შემთხვევაში:

ი) ამწევი მოწყობილობა უნდა იყოს საკმარისად გამძლე და მისი მოვლა/ექსპლუატაცია ხორციელდებოდეს უსაფრთხოდ;

კ) ხარაჩო უსაფრთხოდ და მყარად უნდა იყოს დაფიქსირებული დამაგრების ადგილზე;

ლ) ამწევი მოწყობილობის დეტალები უნდა იყოს განლაგებული ხარაჩოს კიდეზე (შემლებისდაგვარად). ბაგირები უნდა იყოს მაქსიმალურად დაჭიმული;

მ) ამწევი მოწყობილობა უნდა იყოს აღჭურვილი მუხრუჭებით ან შესაბამისი შემაჩერებელი მექანიზმით;

ნ) ამწეზე ხარაჩოს დაკიდების შემთხვევაში, ხარაჩოს ქვედა ნაწილზე მიმაგრებულ თითოეულ შკივზე თოკი მინიმუმ ორჯერ უნდა იყოს შემოხვეული, ხოლო თითოეულ შკივზე დახვეული თოკის ბოლო ნაწილის სიგრძე უნდა იყოს თვალთვალ ადქმადი.

3. მოთხოვნები გადასატანი ხარაჩოების მიმართ:

ა) გადასატანი ხარაჩოს დამზადებისას გამოყენებული ყველა საბჯენი უნდა იყოს მყარი და სათანადო, გამძლე მასალისგან დამზადებული.

ბ) დაუშვებელია გადასატანი ხარაჩოს სტაციონარულ ხარაჩოზე განლაგება, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც სივრცე საკმარისად ფართოა, ხოლო საყრდენი ბოძები პლატფორმაზე მყარად არის დამაგრებული.

4. ბორბლებზე ან რელსებზე მოძრავი ხარაჩო:

ა) აგებული უნდა იყოს სწორ, მყარ და გლუვ ზედაპირზე;

ბ) ისე უნდა იყოს დაფიქსირებული, რომ გამოირიცხოს მისი გამოძრავება მასზე დასაქმებულის მუშაობის პროცესში;

გ) გადასატანი ხარაჩოს უნდა გააჩნდეს მასზე მყარად დამაგრებული შესაბამისი კიბე.

დ) ხარაჩოს დატვირთვა არ უნდა აჭარბებდეს პასპორტით გათვალისწინებულ ნორმას.

5. მოთხოვნები უსაფრთხოების ბადეების მიმართ:

ა) ბადე უნდა განთავსდეს პლატფორმის ქვემოთ მაქსიმალურად ახლოს, მაგრამ არაუმეტეს 9 მეტრი სიმაღლისა;

ბ) უნდა იყოს გამჭვირვალე და უზრუნველყოფდეს ქვედა სამუშაო სივრცეებისადამი მდინარე პროცესების ხილვადობას, რათა არ მოხდეს მყარი საგნების გადაგდება და არასასურველი კონტაქტი მიწის ზედაპირთან;

გ) დამონტაჟების შემდეგ უნდა მოხდეს მისი შემოწმება. დამცავი ბადის შემოწმება უნდა განხორციელდეს მუშაობის დაწყებამდე, ხოლო თუ აღნიშნული ბადე არ იქნა მოხსნილი ან გადატანილი, მისი განმეორებითი შემოწმება უნდა განხორციელდეს არაუგვიანეს 6 თვისა. ბადის გამოცდისას უნდა გამოიყენონ 180 კგ-ის სიმძიმის ტვირთი არანაკლებ 1 მეტრის სიმაღლიდან. გამოცდის შედეგები უნდა დასტურდებოდეს დოკუმენტურად, კომპეტენტური პირის/სამსახურის მიერ;

დ) დაუშვებელია დეფექტის მქონე ბადის გამოყენება დამცავ საშუალებად;

ე) თუ დამცავ ბადეში მოხვდება რაიმე რკინის ნაჭერი, იარაღი ან სხვა სახის საგანი, მისი ამოღება უნდა განხორციელდეს დაუყოვნებლივ. ასევე უნდა განხორციელდეს ბადის შემოწმება ნებისმიერი ინციდენტის შემდეგ;

ვ) ყოველ დამცავ ბადეს კიდეზე უნდა ჰქონდეს ბაგირი, რომელიც უნდა უძლებდეს 2250 კგ მასის დატვირთვას.

6. მოთხოვნები სიმაღლიდან ვარდნის საწინააღმდეგო ინდივიდუალური დაცვის საშუალებების მიმართ:

ა) დამაკავშირებელი მოწყობილობა უნდა იყოს დამზადებული დაპრესილი ან ფორმირებული ფოლადისგან ან მისი მსგავსი მასალისგან;

ბ) დამაკავშირებელ მოწყობილობას უნდა ჰქონდეს კოროზიისაგან დამცავი დაბოლოებები და მისი ზედაპირი უნდა იყოს გლუვი, რათა არ მოხდეს ამ სისტემის შემადგენელი ნაწილების დაზიანება;

გ) კარაბინებისა და ჩამკეტის კაუჩების გამძლეობაზე სიმტკიცე უნდა გააჩნდეს მინიმუმ 2250 კგ-ის დატვირთვისას;

დ) კარაბინები და ჩამკეტის კაუჩები უნდა გამოიცადოს მინიმუმ 1600 კგ-ის გამძლეობაზე, რომლის დროსაც არ უნდა მოხდეს მათი გატეხვა, გაწყვეტა ან დეფორმაცია;

ე) ჩამკეტის კაუჩი უნდა გაიზომოს, რომ თავსებადი იყოს მიერთებულ ნაწილებთან, რათა არ მოხდეს მისი შემთხვევითი ამოვარდნა საჭერი მოწყობილობიდან. კაუჩი ასევე უნდა იკეტებოდეს, რათა გამოირიცხოს საჭერიდან და მიმაგრებული ნაწილებიდან გამოვარდნა;

ვ) თუ ჩამკვეტიან კაუჭს არ აქვს სამაგრი, ის არ უნდა გამოიყენებოდეს: თასმებზე, ბაგირებზე, ლითონის ბაგირებზე, კარაბინებზე, ჰორიზონტალურ ტროსებზე ან ნებისმიერ ნივთზე, რომლის ფორმა ან ზომა იმდენად შეუთავსებელია კაუჭთან, რომ შესაძლოა მოხდეს შემთხვევითი ამოვარდნა საჭერებიდან, შეერთებული ნაწილების დაწევა ან განცალკევება;

ზ) ჰორიზონტალური ტროსების მქონე დაკიდულ ხარაჩოებზე ან მსგავს სამუშაო პლატფორმებზე, სადაც ჰორიზონტალური ტროსი შესაძლოა ვერტიკალურ ტროსებად იქნეს გამოყენებული, ჰორიზონტალურ ტროსთან დამაკავშირებელი მოწყობილობა უნდა უზრუნველყოფდეს ტროსის ორივე მხრიდან გამაგრებას;

თ) ჰორიზონტალური ტროსები, როგორც სიმაღლიდან ვარდნის საწინააღმდეგო ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები, დაპროექტებულ, დაყენებულ და გამოყენებულ უნდა იქნეს კვალიფიციური პირის მიერ;

ი) ღვედები და ვერტიკალური ბაგირები უნდა უძლებდეს არანაკლებ 2250 კგ-ის სიმძიმით/მასით დატვირთვას;

კ) ვერტიკალური ბაგირების გამოყენებისას თითოეული დასაქმებული პირი ცალკეულ ბაგირზე უნდა იყოს მიმაგრებული, გარდა ამ პუნქტის „ლ“ ქვეპუნქტით გათვალისწინებული შემთხვევებისა;

ლ) ლიფტის შახტის მშენებლობისას ორი დასაქმებული შეიძლება მიმაგრებული იყოს ერთსა და იმავე ბაგირზე იმ შემთხვევაში, თუ ორივე პირი ერთი კაბინის ზევით მუშაობს და კაბინა შემოსაზღვრულია მოაჯირებით, ხოლო ბაგირის სიმტკიცე უნდა უძლებდეს თითო კაცზე 4450 კგ-ის დატვირთვას;

მ) ადამიანის დამცავი ბაგირები დაცული უნდა იყოს გადაჭრისაგან თუ გაცვეთისაგან;

ნ) გამოსაწევი ტიპის ბაგირები და ღვედები, რომლებიც ავტომატურად 60 სმ-ით ან ნაკლებით ამცირებენ თავისუფალი ვარდნის მანძილს და მიმაგრებულია მოწყობილობაზე მთლიანად გაშლილ მდგომარეობაში, უნდა უძლებდეს გამძლეობის სიმტკიცეს მინიმუმ 3350 კგ-ის დატვირთვით;

ო) გამოსაწევი ტიპის ტროსები და ღვედები, რომლებიც ავტომატურად 60 სმ-ით ან ნაკლებით არ ამცირებენ თავისუფალი ვარდნის მანძილს, ასევე გაცვეთილი და დეფორმირებული ღვედები, რომლებიც მიმაგრებულია მოწყობილობაზე მთლიანად გაშლილ მდგომარეობაში, უნდა უძლებდეს არანაკლებ 2250 კგ-ის დატვირთვას;

პ) ანკერული გამაგრებები, რომლებიც სიმაღლიდან ვარდნის საწინააღმდეგო ინდივიდუალური დაცვის საშუალებებს ამაგრებს, უნდა იყოს განცალკევებული იმ ანკერული გამაგრებებისგან, რომლებიც პლატფორმების საყრდენებად ან საკიდად გამოიყენება და თითოეულ დასაქმებულზე უნდა უძლებდეს მინიმუმ 2250 კგ-ის დატვირთვას და უნდა დამონტაჟდეს და გამოყენებულ იქნეს კვალიფიციური პირის ზედამხედველობის ქვეშ.

ლ) სიმალიდან ვარდნის საწინააღმდეგო ინდივიდუალური დაცვის საშუალებებმა ვარდნის შეჩერებისას უნდა უზრუნველყონ ვარდნის დროს დასაქმებულის შეჩერება მიწის ზედაპირიდან 1.8 მეტრის სიმაღლეზე და არ უნდა მოახდინონ მისი შეხება მიწის ზედაპირთან.

7. მოთხოვნები დამჭერი მოწყობილობების მიმართ:

ა) მოთხოვნები მაფრთხილებელი ბარიერების მიმართ, კერძოდ სამშენებლო მოედანზე უნდა განისაზღვროს განსაკუთრებით საშიში ზონა, რომელიც უნდა შემოიფარგლოს მაფრთხილებელი ბარიერით, უსაფრთხოების ნიშნებითა და შესაბამისი წარწერებით („ფრთხილად“, „ვარდნის საფრთხეა“, „არ გადაკვეთო“);

8. მოთხოვნები გადასატანი კიბეების მიმართ:

ა) გადასატანი კიბეები დამზადებული უნდა იყოს გამძლე მასალისგან, უნდა მიმდინარეობდეს მათი სწორი მოვლა/ექსპლუატაცია და გამოიყენებოდეს დანიშნულებისამებრ;

ბ) აკრძალულია ისეთი გადასატანი კიბეების გამოყენება, რომლებსაც აკლია საფეხურები ან აღენიშნებათ სხვა რაიმე დეფექტი;

გ) საფეხურები ჩასმული უნდა იყოს ძელებში არსებულ შესაბამის (ამისთვის განკუთვნილ) ღრმულებში და უნდა იყოს კარგად დამაგრებული. ამ პუნქტის მოთხოვნები არ ვრცელდება ლითონისაგან დამზადებულ კიბეებზე;

დ) საფეხურებს შორის დაშორება არ უნდა აღემატებოდეს 30 სმ-ს;

ე) ოთხ მეტრზე გრძელი გადასატანი კიბე დამზადებული უნდა იყოს მყარი ლითონის მასალისგან;

ვ) კიბის ზედა ნაწილი (როდესაც კიბე ვერტიკალურ ან დახრილ მდგომარეობაშია) მიმაგრებულ ინდა იყოს იმ ადგილზე, რომელსაც ის ეყრდნობა. თუ კიბის ზედა ნაწილის უსაფრთხოდ მიმაგრება შეუძლებელია, მაშინ ის სამუშაო ზედაპირზე მყარად უნდა დამაგრდეს. თუ კიბის ზედა და ქვედა ნაწილების დამაგრება ვერ ხერხდება, მაშინ ნიადაგზე/იატაკზე უნდა იდგეს ადამიანი, რომელიც აღკვეთს კიბის დაცურებას. კიბე მყარ ნიადაგსა და ზედაპირზე უნდა დადგეს დამაგრდეს იმგვარად, რომ თავიდან იქნეს აცილებული მისი ზედმეტი რხევა ან გაღუნვა;

ზ) იმ შემთხვევაში, თუ კიბის საფეხური გამოიყენება სამუშაო ადგილად, კიბის საფეხური მინიმუმ ერთი მეტრით უნდა იყოს დაშორებული ბოლო საყრდენი წერტილიდან;

თ) მშენებლობაზე გამოყენებულ კიბეს უნდა გააჩნდეს ვერტიკალური ღერძები და საფეხურები, რომლებიც არ უნდა იყოს დაზიანებული. კიბის საყრდენი უნდა იყოს გამართულ მდგომარეობაში;

- ი) აკრძალულია არაქარხნული წესით, კუსტარულად დამზადებული კიბეების გამოყენება;
- კ) კიბე უნდა დაიდგას სათანადო კუთხით, სიმაღლის შესაბამისად, ხოლო კიბის ქვედა სადგამი კედლიდან გამოწეული უნდა იყოს კიბის სიმაღლის $\frac{1}{4}$ -ის მანძილით;
- ლ) აკრძალულია კიბეზე ერთზე მეტი ადამიანის ასვლა. დასაქმებულს კიბესთან უნდა ჰქონდეს სამწერტილოვანი კონტაქტი;
- მ) კიბის დადგმის ადგილი სწორად უნდა იქნეს შერჩეული და საჭიროების შემთხვევაში, დაცული უნდა იყოს გამაფრთხილებელი ნიშნებით;
- ნ) მისასვლელ არეს კიბე უნდა აცდეს არანაკლებ ორი საფეხურით;
- ო) ღია ელექტროსადენებთან სიახლოვეს გამოყენებულ უნდა იქნეს მშრალი, დიელექტრიკული კიბეები;
- პ). ხარაჩოების, დამცავი ღვედების, კიბეების, სამუშაო პლატფორმებისა და ყველა ზემოთაღნიშნული საშუალებების შემოწმება უნდა ხორციელდებოდეს პერიოდულად, კომპეტენტური პირის/სამსახურის მიერ, რომელიც დადასტურებული უნდა იყოს დოკუმენტურად და შემოწმების აქტით.
- ჟ) მოთხოვნები ღიობების მიმართ, კერძოდ ღიობები (ჭები, შურფები, ლიფტის შახტები, კიბის უჯრედები, ნებისმიერი ადგილი, სადაც შესაძლოა ადამიანების ვარდნა) დაფარული უნდა იყოს სპეციალური ხუფებით ან/და ფენილებით. ხუფები უნდა აკმაყოფილებდეს შემდეგ მოთხოვნებს:
- რ) ყველა ხუფი უნდა უძლებდეს მასზე მდგარი დასაქმებულის და განთავსებული ხელსაწყოთა და ნივთის გაორმაგებულ წონას;
- ს) ხუფები უნდა დამონტაჟდეს ისე მყარად, რომ შეუძლებელი იყოს მისი შემთხვევითი გადაადგილება;
- ტ). ხუფებს უნდა ჰქონდეს გამაფრთხილებელი წარწერა – „ორმო“ („HOLE“) და „ხუფი“ („COVER“).

მუხლი 3. მაღლივი სამუშაოების შესრულების დროს შესასრულებელი უსაფრთხოების წესები

1. ყველა სამუშაოები უნდა ჩატარდეს გამოყენებული მოწყობილობების, მანქანებისა და მექანიზმების ტექნოლოგიური დოკუმენტაციის და ტექნიკური ექსპლუატაციის წესების მიხედვით, რომლებიც უზრუნველყოფენ დასაქმებულის დაცვას საშიში და მავნე ფაქტორებისაგან;

2. იმის გათვალისწინებით, რომ სიმაღლედან ვარდნა არის უმეტესი უბედური შემთხვევების ძირითადი მიზეზი, სამუშაოების შესრულების დროს საჭიროა მაქსიმალური სიფრთხილე;

3. მაშველი ქამრის გამოყენების შემთხვევაში (მოკლევადიან სამუშაო სიმაღლეზე დამცავი ჯებირების გარეშე, ან როდესაც შეუძლებელია მათი მოწყობა), დამცავი ქამარი უნდა მიმაგრდეს კონსტრუქციაში სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებზე. მათი არ ქონის შემთხვევაში, გამოყენებული უნდა იქნას დამცავი ბაგირი ან მთასვლელის დამცავი აღჭურვილობა;

4. მისადგმელი კიბის გამოყენებისას საჭიროა დაცული იქნას შემდეგი წესები:

ა) ტრანსპორტისა და ადამიანების მოძრაობის ადგილებში მისადგმელი კიბით მუშაობისას, კიბე უნდა იყოს დაცული და შემოღობილი;

ბ) აკრძალულია კიბის დასაგრძელებლად კასრების, ხის ყუთების და სხვა საგნების გამოყენება;

გ) აკრძალულია მისადგმელი კიბის გამოყენება კიბის უჯრედების საფეხურებზე;

დ) აკრძალულია ერთზე მეტი ადამიანის დგომა მისადგმელი კიბის საფეხურზე;

ე) აკრძალულია დამცავი ჯებირების არ მქონე მისადგმელი კიბით მუშაობა მბრუნავი მექანიზმების, მომუშავე მანქანების, ტრანსპორტიორების და სხვ. ახლოს და მათ ზემოთ;

ვ) აკრძალულია მისადგმელი კიბის გამოყენება ელექტრო, პნევმატური ხელსაწყო და სამშენებლო-სამონტაჟო პისტოლეტებით მუშაობის დროს;

ზ) აკრძალულია მისადგმელი კიბის გამოყენება ელექტრო და გაზო შემდუღებლობითი სამუშაოების დროს.

5. კალათებისა და ტელესკოპიური კალათების გამოყენებისას საჭიროა დაცული იქნას შემდეგი წესები:

ა) კალათში შესვლა/გამოსვლა უნდა განხორციელდეს მხოლოდ მიწის ზედაპირზე;

ბ) დასაქმებულის აყვანა/ჩამოყვანა უნდა განხორციელდეს მხოლოდ ბრძანების შემდეგ სიჩქარით არაუმეტეს 10 მ/წთ. დიდ სიმაღლეზე მუშაობისას დასაქმებული აღჭურვილი უნდა იყოს კავშირის საშუალებებით;

გ) აყვანის/ჩამოყვანის დროს დასაქმებული კალათაზე მიმაგრებული უნდა იქნას დამცავი ქამრით;

დ) ტელესკოპურ კალათაში მუშაობისას დასაქმებული უნდა იდგეს და მიმაგრებული უნდა იყოს კალათაზე დამცავი ქამრის ბაგირით;

- ე) ჩამოკიდებულ კალათაში მუშაობისას დასაქმებული მიმაგრებული უნდა იქნას დამცავი ქამრის ბაგირით ანკერზე ან კონსტრუქციაზე სპეციალურად გამოყოფილ ადგილზე;
- ვ) მუშაობისას მანქანის მძღოლს უნდა ჰქონდეს ვიზუალური კონტაქტი კალათაში მყოფ დასაქმებულთან. შეუძლებლობის შემთხვევაში, მესამე პიროვნება უნდა ხელმძღვანელობდეს კალათის აწევა/დაწევას;
- ზ) აკრძალულია სხვა პირების ყოფნა კალათის ქვეშ, აღნიშნული არეალი უნდა შეიიღოს მაფრთხილებელი ლენტით და შესაბამისი ნიშნით ან წარწერით.
- თ) აკრძალულია 20 გრადუსზე ზემოთ დახრის მქონე სახურავზე და სხვა დახრილ ზედაპირებზე მუშაობა დამცავი ქამრის გარეშე;
- ი) 20 კილოგრამზე მეტი ტვირთის აწევა/დაწევა უნდა განხორციელდეს მხოლოდ ამწევი მექანიზმების საშუალებებით;
- კ) სიმაღლეზე მუშაობისას ინსტრუმენტის გადატანა დაშვებულია მხოლოდ ჩანთით, ზურგჩანთით ან ქამარზე მიმაგრებულ მდგომარეობაში;
- ლ) ძაბვის ქვეშ მყოფი სადენების ქვეშ განლაგებულ კონსტრუქციებზე მუშაობისას მოწყობილობები და ინსტრუმენტი უნდა დამაგრდეს, მათი ჩამოვარდნის თავიდან ასაცილებლად;
- მ) შესვენების დროს ყველა ინსტრუმენტი და მოწყობილობა დამაგრებული უნდა იყოს, მათი ჩამოვარდნის თავიდან ასაცილებლად;
- ნ) ქარის სიჩქარის მომატების (10-12 მ/წმ და ზემოთ), ხილვადობის შემცირების, წვიმის ან გამყინვარების დაწყების დროს ყველა სამუშაო უნდა შეჩერდეს.

მუხლი 4. ავარიული სიტუაციების დროს შესასრულებელი უსაფრთხოების წესები

1. ავარიულ სიტუაციებს, რომლებსაც შეუძლია გამოიწვიოს უბედური შემთხვევა, დასაქმებული ვალდებულია ჩაატაროს შემდეგი პროცედურები:
 - ა) დაუყონებლივ შეაჩეროს სამუშაოები და შეატყობინოს სამუშაოთა მწარმოებელს;
 - ბ) დასაქმებულმა, სამუშაოთა მწარმოებლის ხელმძღვანელობით, ოპერატიულად მიიღოს ზომები ავარიული სიტუაციის გამომწვევი მიზეზების აღმოსაფხვრელად, რომლებსაც შეუძლიათ გამოიწვიონ უბედური შემთხვევა;
2. უბედური შემთხვევის დროს:

ა) დაუყოვნებლივ აღმოუჩინოს პირველადი სამედიცინო დახმარება დაზარალებულს, აუცილებლობის შემთხვევაში - გადაიყვანოს სამედიცინო დაწესებულებაში.

ბ) მილოს ზომები ავარიული სიტუაციის განვითარების აღკვეთისათვის.

გ) შეინახოს ხელუხლებლად უბედური შემთხვევის ადგილი, თუ ეს საფრთხეს არ უქმნის სხვა პირების სიცოცხლეს, არ იწვევს განსაკუთრებული გარემოებების წარმოქმნას. თუ შეუძლებელია ხელუხლებლად შენარჩუნება, დააფიქსიროს არსებული ვითარება

(შეადგინოს სქემები, მახდინოს ფოტოგრაფირება და სხვა)

3. სამუშაოს დასრულებისას დასაქმებული ვალდებულია:

ა) მოაწესრიგოს სამუშაო ადგილი და სპეცტანსაცმელი, აალაგოს ინსტრუმენტი, აღჭურვილობა გამოყენებული მასალები;

ბ) ნარჩენები გაიტანოს მათთვის განკუთვნილ ადგილზე;

გ) შეატყობინოს სამუშაოების წარმოებაზე პასუხისმგებელ პირს, მუშაობისას აღმოჩენილი დარღვევების შესახებ და მათი აღმოფხვრისათვის მიღებულ ზომებზე.

ინსტრუქტაჟი N8

შრომის უსაფრთხოების მოთხოვნები

ელექტროსისათვის

მუხლი 1. უსაფრთხოების ზოგადი მოთხოვნები.

1. ელექტროსის თანამდებობაზე დამოუკიდებელად სამუშაოზე დაიშვებიან 18 წლის და უფროსი ასაკის პირები, რომელთაც აქვთ ელექტროსის შესაბამისი კვალიფიკაცია, შესაბამისი დაშვების ჯგუფი, სერთიფიკატი, სამუშაოთა შესრულების უფლება, არ გააჩნიათ უკუჩვენებები ჯანმრთელობის მხრივ ზემოაღნიშნული სამუშაოების შესასრულებლად, განსწავლულნი არიან სამუშაოთა წარმოების უსაფრთხო მეთოდებში, გავლილი აქვთ ინსტრუქტაჟები სამუშაო ადგილზე.

2. დასაქმებულმა უნდა გაიაროს ტრენინგი სამუშაოების შესრულების უსაფრთხო მეთოდებისა და ტექნიკის შესახებ, ინსტრუქტაჟი შრომის უსაფრთხოების დაცვის შესახებ, სამუშაო ადგილზე სტაჟირების გავლა და შრომის უსაფრთხოების დაცვის მოთხოვნების ცოდნის ტესტირება. პერიოდული სამედიცინო შემოწმება გაიაროს მინიმუმ წელიწადში ერთხელ;

3. ელექტრული აღჭურვილობის 1000 ვ-დე ძაბვის შეკეთებისას და მომსახურებისათვის, უნდა ჰქონდეს ელექტრული უსაფრთხოების III –კატეგორიის

ჯგუფის მინიჭების სათანადო საბუთი, ხოლო 1000 ვ-ზე მაღალი უნდა იყოს IV ჯგუფის საბუთი.

4. ელექტრიკოსი ვალდებულია:

ა) დაიცვას შრომის უსაფრთხოების და ხანძარსაწინააღმდეგო უსაფრთხოების ნორმები, წესები და ინსტრუქციები და შრომის შინაგანაწესის მოთხოვნები;

ბ) სწორად გამოიყენოს კოლექტიური და ინდივიდუალური დაცვის საშუალებები, სამუშაო ტანსაცმელი, უსაფრთხოების ფეხსაცმელი და გამოყენებისთვის გაცემული სხვა პირადი დამცავი საშუალებები და მოწყობილობები;

გ) დაუყოვნებლივ აცნობოს უშუალო ხელმძღვანელს სამუშაოსთან დაკავშირებული ნებისმიერი უბედური შემთხვევის, პროფესიული დაავადების ნიშნების, აგრეთვე იმ სიტუაციის შესახებ, რომელიც საფრთხეს უქმნის დასაქმებულთა სიცოცხლესა და ჯანმრთელობას;

დ) იცოდეს დამცავი აღჭურვილობისა და მოწყობილობების ტესტირების პირობები, მათი გამოყენების წესები, მოვლა და გამოყენება. დაშვებული არ არის იმ დამცავი მოწყობილობების გამოყენება, რომელთაც ამოწურა ექსპლუატაციისათვის განკუთვნილი ვადა;

ე) შეასრულოს მხოლოდ დავალებული სამუშაო;

ვ) მიჰყვეს აღჭურვილობის გამოყენების ინსტრუქციას;

ზ) იცოდეს პირველადი სამედიცინო დახმარების გაწევის საშუალებების ადგილმდებარეობა, პირველადი ხანძრის ქრობის საშუალება, ძირითადი და საგანგებო გასასვლელი, ევაკუაციის მარშრუტები ავარიის ან ხანძრის შემთხვევაში;

თ) იცოდეს სიმძიმის ტარების ნორმები;

ი) იცოდეს სამედიცინო დაწესებულების და სახანძრო განყოფილების ტელეფონის ნომრები;

კ) შეინახოს სამუშაო ადგილი წესრიგში და სისუფთავეში;

ლ) ავადმყოფობის ან დაზიანების შემთხვევაში, როგორც სამსახურში, ისე მის გარეთ, აუცილებელია პირადად ან სხვა პირების მიერ ამის შესახებ აცნობოს სამუშაოს ხელმძღვანელს ან დაწესებულების ხელმძღვანელს;

მ) უბედური შემთხვევის მოხდენის დროს, დაზარალებულს უნდა გაეწიოს პირველადი დახმარება ინსტრუქციის შესაბამისად, გამოიძახეთ სამედიცინო მუშაკი. გამოძიებამდე შეინარჩუნეთ სიტუაცია სამუშაო ადგილზე, როგორც ეს იყო ინციდენტის დროს, თუ ეს საფრთხე არ ემუქრება სხვის სიცოცხლესა და ჯანმრთელობას და არ იწვევს უბედურ შემთხვევას.

2. ხანძრის გამოვლენის შემთხვევაში, აუცილებელია:

- ა) დაუყოვნებლივ აცნობოთ სახანძრო სამსახურს 112, თქვენს უშუალო უფროსს, უსაფრთხოების სამსახურს ან საწარმოს მენეჯერს;
- ბ) გამორთეთ მოწყობილობები ხანძრის ზონაში;
- გ) ცეცხლის ჩაქრობა განაგრძეთ ხანძრის ქრობის თქვენს ხელთ არსებული საშუალებებით.

3. მუშაობის დროს, ელექტრიკოსმა უნდა დაიცვას შემდეგი მოთხოვნები:

- ა) გაიარეთ მხოლოდ დადგენილი ბილიკების, გარდამავალი ხიდების და პლატფორმების გასწვრივ;
- ბ) ნუ დაჯდებით და არ დაეყრდნობთ შემთხვევით საგნებსა და ღობეებს;
- გ) აკრძალულია სირბილი ასვლის და ჩამოსვლის დროს კიბეებსა და გარდამავალ ხიდებზე.
- დ) არ შეეხოთ ელექტრო მავთულს, ელექტრული დანადგარების კაბელებს;
- ე) ნუ იმოძრავეთ ამწე მანქანების სამუშაო ზონაში;

ვ) ყურადღება მიაქციეთ უსაფრთხოების ნიშნებს, სიგნალებს და შეასრულეთ მათი მოთხოვნები. აკრძალვის ნიშნის დამადასტურებელი წარწერით „ნუ ჩართავ მას - ხალხი მუშაობს!“ უფლება აქვს მოხსნას მხოლოდ იმ თანამშრომელმა, ვინც დააყენა ამკრძალავი ნიშანი. დანადგარის ჩართვა აკრძალულია, თუ პანელს აქვს ამკრძალავი უსაფრთხოების ნიშანი, რომელზეც განმარტებითი წარწერაა: ”ნუ ჩართავ - ხალხი მუშაობს!”

4. ტერიტორიის გარშემო გადაადგილებისას უნდა დაიცვათ შემდეგი მოთხოვნები:

- ა) იარეთ მხოლოდ ფეხით მოსიარულეთათვის განკუთვნილ ბილიკებზე, ტროტუარებზე;
- ბ) შენობის დატოვებისას, დარწმუნდით, რომ მოძრავი მანქანა ან სპეცტექნიკა არ არის;
- გ) სასმელი წყალი დალიეთ მხოლოდ ამისათვის განკუთვნილი ონკანებიდან;
- დ) ჭამეთ მხოლოდ სპეციალურად აღჭურვილ ოთახებში.

ე) მოწვევა დასაშვებია მხოლოდ ამისათვის სპეციალურად გამოყოფილ ადგილებში. აკრძალულია ალკოჰოლის მიღება სამუშაო ადგილზე და სამსახურში გამოცხადება ალკოჰოლური, ნარკოტიკული და ფსიქოტროპული ნივთიერებების თრობის ქვეშ.

5. საშიში და მავნე წარმოების ფაქტორები არის:

- ა) ძაბვა ელექტრო ქსელში;
- ბ) ძაბვის არსებობა მომსახურე მოწყობილობებზე;

- გ) ხელსაწყოების დაუცველი მკვეთრი კიდეები;
- დ) დამუშავებული მასალის ფრაგმენტები;
- ე) გაზრდილი ფიზიკური დატვირთვა;
- ვ) გაზრდილი (დაბალი) გარემოს ტემპერატურა;
- ზ) სიმაღლიდან ვარდნა;
- თ) ბიჯური ძაბვა (8 მეტრის რადიუსში);
- ი) სტატიკური ძაბვა;(კორპუსზე , დამიწების არსებობა)
- კ) ხმაურის გაზრდილი დონე;
- ლ) მტვერი და აირები, რომლებიც გამოიყენება სამუშაო ადგილის ჰაერში ნივთიერებების წარმოებაში.

6. დამცავი ტანსაცმლისა და სხვა პირადი დამცავი აღჭურვილობის გაცემის სტანდარტების შესაბამისად, ელექტრიკოსს ეძლევა:

- ა) სპეციალური ტანსაცმელი;
- ბ) სპეც. ფეხსაცმელი;
- გ) ხელთათმანი კომბინირებული;
- დ) ჩაფხუტი;
- ე) ჩექმა დიელექტრიკული – სამორიგეო;
- ვ) ხელთათმანი დიელექტრიკული – სამორიგეო;
- ზ) დამცავი სათვალე
- თ) დამსაქმებელი ვალდებულია შეცვალოს სამუშაო ტანსაცმელი, უსაფრთხოების ფეხსაცმელი და სხვა პირადი დამცავი მოწყობილობა, რომლებიც გახდა გამოუსადეგარი .

მუხლი 2. უსაფრთხოების მოთხოვნები მუშაობის დაწყებამდე.

1. შეამოწმეთ პირადი დამცავი აღჭურვილობის მდგომარეობა.
2. შეამოწმეთ ხელმისაწვდომობა: ელექტრო პანელების გასადებები, მართვადი პანელები, საოპერაციო დოკუმენტაცია.
3. შეამოწმეთ ხელსაწყოები, მოწყობილობები, კოლექტიური და პირადი დამცავი საშუალებები.
4. ხელსაწყოს გადასატანად გამოიყენება სპეციალური ჩანთა ან პორტატული ყუთი. იკრძალება ინსტრუმენტის ჯიბეში ტარება.

5. დარწმუნდით, რომ სამუშაო ადგილზე საკმარისი განათებაა, არ არის ელექტრული ძაბვა სარემონტო მოწყობილობებზე.
6. მაღალი საფრთხის სამუშაოების შესრულება ხორციელდება სამუშაოზე დაშვების ნებართვის შესაბამისად, სრული ინსტრუქტაჟის შემდეგ.
7. დაატოვებინეთ უცხო პირებს სამუშაო ადგილი და გაათავისუფლეთ სამუშაო ადგილი უცხო მასალებისა და სხვა საგნებისგან, შემოღობეთ სამუშაო ადგილი და დააყენეთ კოლექტიური დაცვის საშუალებები (ბაგირები ან მაფრთხილებელი ლენტი).
8. აღჭურვილობის, ხელსაწყოების, მოწყობილობების, პირადი ან კოლექტიური დამცავი მოწყობილობების გაუმართაობის დადგენისთანავე, სამუშაო ადგილზე, როგორც მუშაობის დაწყებამდე, ასევე მუშაობის დროს, აცნობეთ ხელმძღვანელს და ნუ დაიწყებთ თვითნებურად პრობლემების მოგვარებას.
9. იკრძალება - გაუმართავი, ვადაგასული ინსტრუმენტების, მოწყობილობების, პერსონალური ან კოლექტიური დამცავი მოწყობილობების გამოყენება.
10. ერთობლივი მუშაობის განსახორციელებლად, უნდა დაინიშნოს პასუხისმგებელი პირი, რათა უზრუნველყონ ქმედებების კოორდინაცია და უსაფრთხოების მოთხოვნების დაცვა.

მუხლი 3. უსაფრთხოების მოთხოვნები მუშაობის დროს.

1. თუკი შეამჩნიეთ სხვა თანამშრომლის მიერ უსაფრთხოების მოთხოვნების დარღვევა, არ დარჩეთ გულგრილი, გააფრთხილეთ მუშაკი საშიშროების შესახებ.
2. ნუ დაუშვებთ სხვა პირებს, სამუშაო ადგილებზე, ნუ გადაიტანთ ყურადღებას სხვა გარემოებაზე, გახსოვდეთ ელექტრო შოკის საშიშროების შესახებ.
3. ელექტრო მოწყობილობებში აღმოჩენილი გაუმართაობის შემთხვევაში, აღმოფხვრით გაუმართაობები პრიორიტეტის შესაბამისად, ან ხელმძღვანელის მითითებით, თუ ეს არ გამოიწვევს ელექტრო შოკს ან პერსონალის დაზიანებას.
4. სარემონტო სამუშაოებისთვის ელექტრული აღჭურვილობის გამოყენებამდე, მინიმუმ ორ ადგილზე გაიტანეთ მაგისტრალური ძაბვა და ამოიღეთ საყრდენები მცველები. ელექტრომოწყობილობის მოხსნა უნდა მოხდეს, ისე რომ დარწმუნდეთ არ არსებობს ძაბვა, ჩამოკიდეთ პლაკატი "ნუ ჩართავთ - ხალხი მუშაობს!" ჩართვის ან კონტროლის დილაკზე.
5. ელექტრული აღჭურვილობის დაშლა და აწყობა უნდა განხორციელდეს სამუშაო მაგიდეზე, თაროებზე, სტენდებზე, სპეციალურ სამუშაო სტენდებზე, რაც უზრუნველყოფს მათ სტაბილურ მდგომარეობას.

6. ამოპრესვისას და ჩაპრესვისას, გამოიყენეთ სპეციალური მოწყობილობები, რომლებიც უზრუნველყოფენ ამ სამუშაოს უსაფრთხოებას.
7. უზრუნველყავით შესაკეთებელი ნაწილის განთავსება დამჭერ მოწყობილობებში. დაჭრის, გასუფთავების და სხვა სამუშაოს შესრულებისას, რომელშიც მასალის ნაწილაკები შეიძლება მოძვრეს, გამოიყენეთ სათვალეები ან ნიღაბი.
8. შედუღება უნდა გაკეთდეს უსაფრთხოების სათვალეების გამოყენებით, ჩართული ვენტილაციით.
9. ელექტრული აღჭურვილობის ან დანადგარის რემონტის შემდეგ, იგი უნდა იყოს საიმედოდ დაფიქსირებული და დამიწებული (ნულოვანი), ხოლო მბრუნავი და მოძრავი ნაწილები დახურული დამცავი ფარებით.
10. პრობლემების გადასაჭრელად განაცხადის მიღებისთანავე შეიტანეთ შემდეგი ჩანაწერი ოპერატიულ ჟურნალში:
- ა) განცხადების მიღების დრო;
 - ბ) იმ პირის სახელი და თანამდებობა, რომელმაც წარმოადგინა განცხადება;
 - გ) გაუმართაობის წარმოშობის ადგილი და ტიპი;
 - დ) ელექტროენერჯის გამორთვის საჭირო ტექნიკური ზომების განხორციელება;
 - ე) პრობლემების მოგვარების დასრულების დრო და მუშაობაში ჩართული აღჭურვილობა.
11. განახორციელეთ ელექტრული აღჭურვილობის შემოწმება და სათანადო ყურადღების მიქცევა ტექნიკის სწორად მუშაობის რეჟიმზე, მდგომარეობასა და მომსახურებაზე სათანადო ყურადღება უნდა მიექცეს აგრეთვე ავტომატურ ამომრთველის. კარადები, მართვის პანელები საიმედოდ უნდა იყოს დახურული. გამოცდების შედეგები აღირიცხება ჩანაწერით ჟურნალში.
12. ელექტრო მოწყობილობების შეკეთების და მომსახურების დროს, გამოიყენეთ დამცავი მოწყობილობები (ხელსაწყო იზოლირებული სახელურით, დიელექტრიკული ხელთათმანები, ძაბვის მაჩვენებელი) რომელიც უნდა იყოს გამოყენებადი და ტესტირებული ელექტრო ლაბორატორიაში.
13. დამცავ აღჭურვილობას უნდა ჰქონდეს სერიული ნომერი და მისი ტესტირების თარიღი. ატარეთ ინსტრუმენტი დახურულ ჩანთაში ან ყუთში. ელექტრო მოწყობილობების რემონტი და ტექნიკური მომსახურების დროს, რომელიც იმყოფება ძაბვის ქვეშ, სამუშაო უნდა განახორცილოს ორმა მუშაკმა, რომელთაც გააჩნიათ ელექტრული უსაფრთხოების ჯგუფი, სულ მცირე, III კატეგორიის.

14. დროებით გათიშული მოწყობილობის ჩართვამდე შეამოწმეთ და დარწმუნდით, რომ იგი მზად არის ძაბვის მისაღებად და გააფრთხილეთ პერსონალი ჩართვის ან გაშვების შესახებ.

15. მუშაობის დროს, მუდმივად შეინარჩუნეთ წესრიგი სამუშაო ადგილზე, თავიდან აცილოთ ის, რომ არ შეეჯახოთ უცხო საგანს და არ წაბორძიკდეთ.

16. მცველების შეცვლის დროს, თქვენ უნდა:

ა) გაითიშოთ ძაბვა;

ბ) გამოიყენოთ უსაფრთხოების სათვალეები და დიელექტრიკული ხელთათმანები, დადექით დიელექტრიკულ ხალიჩაზე;

გ) სპეციალური ხელსაწყოთი მოხსენით დამცველები (მცველები);

17. დაუშვებელია არაკალიბრირებული ხელსაწყოების გამოყენება.

18. ელექტრული განათების მოწყობილობის შეკეთებისას, ტერიტორიაზე, რომელზეც მიმდინარეობს სამუშაოები, უნდა მოხდეს ძაბვის გამორთვა და დამიწება. ფლუორესცენტური ან ვერცხლისწყლის დაბალი და მაღალი წნევის ნათურების შეცვლისას აუცილებლად გამოიყენეთ უსაფრთხოების დამცავი სათვალე.

19. არსებულ ელექტრულ დანადგარებში მუშაობა ხორციელდება ელექტროენერგეტიკის ინჟინერის ნებართვის ან ბრძანების შესაბამისად.

20. ენერგეტიკის ინჟინრის არარსებობის შემთხვევაში, ელექტრიკოსი თავის საქმიანობაში ხელმძღვანელობს სამუშაოების ჩამონათვალით, რომლებიც დამოუკიდებლად ხორციელდება.

მუხლი 3. ელექტრული აღჭურვილობის შეკეთება 1000 ვოლტამდე.

1. ელექტრული აღჭურვილობის გათიშვა და ჩართვა ხორციელდება იმ პირთა მოთხოვნის შესაბამისად, რომელთაც უფლება აქვთ წარადგინონ განაცხადები ელექტრული აღჭურვილობის გათიშვასა და ჩართვაზე, სავალდებულო ჩანაწერით საოპერაციო ჟურნალში.

2. ეთანოლთან მუშაობისას სამუშაო ზედაპირების გაწმენდისას, გახსოვდეთ, რომ ეთანოლი არის შხამი!

3. სპირტი შეინახეთ ცეცხლგამძლე კონტეინერში მჭიდროდ ჩასაკეტი სახურავით. აკრძალულია სპირტის ნებისმიერი რაოდენობის დატოვება ღია კონტეინერებში მუშაობის შემდეგ ან ღამით, ნარჩენი სპირტი ბარდება საწყობში.

4. სამუშაო ზედაპირების ბენზინით გაწმენდისას, გამოყენებულ უნდა იქნას რეზინის ხელთათმანები გახსოვდეთ, რომ ბენზინი ფეთქებადია, ხანძარსაშიშია და ტოქსიკურია.

5. სამუშაოები ხორციელდება სამუშაო ადგილზე, რომელიც აღჭურვილია სავენტილაციო სისტემით და იატაკზე დაგებულია დიელექტრიკული ხალიჩა სამუშაოს დროს, ნუ დაუშვებთ ბენზინის დაღვრას და მის კანთან კონტაქტს. მუშაობის დროს, ნებადართულია გამოიყენოთ არაუმეტეს 0.5 ლიტრი ბენზინი.

6. ბენზინით მუშაობის დასრულების შემდეგ, თქვენ უნდა:

ა) დარჩენილი ბენზინი შეინახოთ ლითონის კონტეინერში მჭიდროდ დახურული ჩამკეტით და ჩააბაროთ საწვავის და საპოხი მასალების საწყობში;

ბ) გაასუფთავეთ სამუშაო ადგილი და ხელსაწყო;

გ) დაიბანეთ ხელები და სახე თბილი წყლით და საპნით.

მუხლი 4. უსაფრთხოების მოთხოვნები საგანგებო სიტუაციებში.

1. ავარიის ან საგანგებო სიტუაციის შემთხვევაში, მიიღე ზომები საფრთხის თავიდან ასაცილებლად და აღმოფხვრის მიზნით.

2. ელექტრიკოსს უნდა ახსოვდეს, რომ როდესაც მოულოდნელი ძაბვის გათიშვა ხდება, იგი შეიძლება კვლავ ჩაირთოს გაფრთხილების გარეშე. ელექტრო შოკის შემთხვევაში აუცილებელია დაზარალებულის დაუყოვნებლივი განთავისუფლება ძაბვის ზემოქმედებისგან.

3. ხანძრის გაჩენის შემთხვევაში აუცილებელია ბსუ-ს სახანძრო უსაფრთხოებაზე პასუხისმგებელი პირის და ხელმძღვანელობის ინფორმირება და უნდა შევუდგეთ ხანძრის ჩაქრობას ხანძარსაწინააღმდეგო საშუალებებით.

4. ყველა შემთხვევაში, ავარიული/საგანგებო სიტუაციების წარმოშობის დროს, უნდა იქნას მიღებული ყველა ტექნიკური ზომა სამუშაო ადგილის და დასაქმებულთა უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად.

5. უსაფრთხოების მოთხოვნები მუშაობის დასასრულებისას.

5.1. გათიშეთ ელექტრო მოწყობილობები, ელექტრული ხელსაწყოები, ამწევი მანქანები ქსელიდან.

5.2. დაალაგეთ ხელსაწყოები, მოწყობილობები, დამცავი მოწყობილობები მათთვის გამოყოფილ სპეციალურ ადგილას.

5.3. მოიყვანეთ წესრიგში სამუშაო ადგილი. ამოიღეთ ხელსაწყოები და დამცავი მოწყობილობები განათავსეთ შენახვისთვის განკუთვნილ სათავსოებში. ამოიღეთ გამაფრთხილებელი ნიშნები და ბარიერები, შესაბამისი ჩანაწერები შეიტანეთ

ოპერატიულ ჟურნალში. ნაგავი, მავთულის ნარჩენები, და ა.შ. განათავსეთ შესაბამის ნაგვის ურნაში.

5.4. მოიყვანეთ თავი წესრიგში.

5.5. სამუშაო დღის განმავლობაში გამოვლენილი ყველა დეფექტების დარღვევის შესახებ აცნობეთ თქვენს სამუშაოს ხელმძღვანელს ან დაწესებულების ხელმძღვანელს.